

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права

ОСНОВИ ПРАВА

(для студентів неюридичних спеціальностей)

Робочий зошит

для самостійної роботи

студента(ки) _____ курсу

_____ групи

_____ факультету

(прізвище, ім'я, по батькові)

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 9 від 18 травня 2022 р.)*

Укладачі:

Булавина С. Є. – кандидат історичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Крисюк Ю. П. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Рецензент:

Давидова Т. О. – кандидат юридичних наук, заступник директора науково-організаційного центру Національної академії Служби безпеки України.

Гороть А. М. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права.

Основи права: робочий зошит для самостійної роботи студентів неюридичних спеціальностей / уклад.: С. Є. Булавина, Ю.П. Крисюк ; за заг. редакцією д.ю.н., проф. Яцишина М. М. 3 вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 88 с.

Робочий зошит з “Основ права” для самостійної роботи студентів неюридичних спеціальностей містить завдання для оптимізації самостійної, індивідуальної роботи та правового ЕСЕ (ІНДЗ), тести для підсумкової контрольної роботи на платформі moodle з нормативної та вибіркової дисципліни «Основи права» відповідно до вимог кредитно-модульної системи навчання та Силабусу.

Для студентів неюридичних спеціальностей денної і заочної форми навчання.

УДК 34(072)

ВСТУП

Методичні рекомендації

Робочий зошит з “Основ права” для самостійної роботи студентів неюридичних спеціальностей відповідає чинній навчальній програмі та укладений відповідно до Силабусу з навчальної дисципліни «Основи права», яку включено до навчального плану підготовки бакалаврів усіх неюридичних спеціальностей з урахуванням останніх змін.

Робочий зошит містить різноманітні завдання, спрямовані на формування знань, умінь, навичок та компетентностей у студентів неюридичних спеціальностей з основ правознавства.

Методика роботи з вивчення цього курсу передбачає обов’язкове опрацювання всіх тем практичних занять, а також виконання індивідуальної, самостійної роботи, правового ЕСЕ, ІНДЗ, розв’язування задач, тестів та аналіз нормативно-правових актів.

Таблиця оцінювання студента

№ з/п	Тема	Бал	Підпис
1	T1		
2	T2		
3	T3		
4	T4		
5	T5		
6	T6		
7	T7		
8	T8		
9	T9		
10	T10		
11	T11		
12	T12		
13	T13		
14	T14		

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ (ПО)

Самостійна робота студента має надзвичайно важливе значення для досягнення успіху і комфортності в навчанні. Цей аспект навчального процесу спрямований на виховання у студентів почуття відповідальності за результати своєї діяльності, формує самостійність як рису характеру і є найголовнішою умовою самовдосконалення та самореалізації спеціаліста в майбутньому.

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу з кожної теми та виконання завдань у робочому зошиті з “Основ права” (1т.-9т.) і оцінюється викладачем індивідуально відповідно до табл. №3 у Силабусі. .

Правове ЕСЕ (ІНДЗ)

Кредитно-модульна система навчання дає можливість максимально індивідуалізувати навчальний процес. У поєднанні з практичними заняттями та чітко спланованими завданнями самостійної роботи індивідуальна робота сприяє найбільш ефективному засвоєнню курсу та дає змогу студентові якнайповніше реалізувати свої індивідуальні здібності.

Виконуючи завдання, студент активізує та закріплює ті знання, які він засвоїв на лекційних та практичних заняттях.

Мета ЕСЕ (ІНДЗ) – сформувати у студентів навички самостійної роботи над першоджерелами та літературою, уміння вибирати, систематизувати і творчо осмислювати матеріал, знаходити у ньому головне, формулювати та логічно викладати свої думки при розв’язуванні ситуаційних задач та завдань.

Виконання ЕСЕ (ІНДЗ) сприяє поглибленому вивченню предмета студентами та є

однією з важливих форм засвоєння їхніх знань.

Оцінювання ЕСЕ (ІНДЗ) здійснюється за такими критеріями (див. Силабус):

- 1) повнота висвітлення завдань у робочому зошиті з 10–14 теми;
- 2) відповідність темі завдань, обґрунтованість та чіткість їхнього виконання;
- 3) виписати нормативно-правові акти до галузей права;
- 4) захист ЕСЕ (ІНДЗ) згідно з розкладом..

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є ТДН у системі moodle.

Тестові завдання виконуються на платформі moodle.

Підсумкова контрольна робота (тестові завдання) – залік, відноситься до поточного контролю.

Підсумкова контрольна робота (тестові завдання) – іспит, відноситься до підсумкового контролю.

Тема 1. Основи теорії держави і права

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

Держава _____

суверенітет _____

форми держави _____

право _____

закон _____

підзаконні акти _____

система права _____

система законодавства _____

норма права _____

правові відносини _____

юридична особа _____

соціальні норми _____

Завдання 2. Назвіть основні види функцій держави та наведіть приклади _____

Завдання 3. Схарактеризуйте види державних органів

Завдання 4. У лівій колонці таблиці подані основні поняття з теми. У правій колонці вкажіть основні ознаки відповідних явищ.

Поняття	Ознака
державна	
суспільство	
форми державного правління	
форми державного устрою	
політичний (державний) режим	
державна влада	
суверенітет	

Завдання 5. Порівняйте норми моралі та норми права.

Завдання 6. Складіть схему розподілу нормативно-правових актів за юридичною силою.

Завдання 7. Назвіть структурні елементи системи права та системи законодавства.

Завдання 8. Складіть схему основних ознак правопорушення.

Завдання 9. Використовуючи чинне законодавство, розкрийте структуру норми права.

Завдання 10. Заповніть таблицю, схарактеризувавши види юридичної відповідальності за скоєння правопорушень.

Вид юридичної відповідальності	У яких випадках настає	Приклад правопорушення, за вчинення якого настає юридична відповідальність

Тестові завдання для підсумкового контролю

I рівень

1. Цілісна система державних органів, підприємств, установ, за допомогою яких виконуються функції держави, називається:

- орган держави;
- апарат держави;
- механізм держави.
- політична система;
- система права.

2. Система всіх державних органів, які організують здійснення завдань держави та виконання її функцій, називається:

- механізм держави;
- державний примус;
- апарат держави.

3. Організований державою чи безпосередньо народом колектив державних службовців, який наділений владними повноваженнями, називається:

- апарат держави;
- орган держави;
- механізм держави;
- державна установа.

4. Система встановлених або санкціонованих державою загальнообов'язкових правил (норм) поведінки, спрямованих на регулювання суспільних відносин, і дотримання яких забезпечується цілеспрямованою діяльністю держави, називається:

- право;
- права людини;
- кодекс;
- система права;
- законодавство.

5. До складних держав відноситься:

- деспотія;
- федерація;
- республіка;
- монархія.

6. Примусово утворена, зазвичай через завоювання одного народу іншим, складна держава, частини якої повністю

залежать від верховної влади, називається:

- метрополія;
- імперія;
- диктатура;
- монархія.

7. Державний режим – це:

– порядок організації вищих державних органів;

– сукупність форм і методів здійснення державної влади, обсяг та рівень реальності прав і свобод громадян та рівень їх участі в управлінні справами держави і суспільства;

– організований державою чи безпосередньо народом колектив державних службовців, який наділений владними повноваженнями;

– територіальний поділ держави та механізм взаємовідносин її складових частин між собою і державою в цілому.

8. Право, яке діє у конкретній державі як загальна, незалежна від волі окремого суб'єкта права потреба в регулюванні суспільних відносин між людьми, називається:

- публічне право;
- суб'єктивне право;
- об'єктивне право;
- природне право.

9. Загальні правила поведінки, що діють в суспільстві і забезпечуються різними засобами впливу, називаються:

- норми права;
- соціальні норми;
- етика;
- культура.

10. До форм (джерел) права відноситься:

- політичний акт;
- правовий звичай;
- правила суспільного життя.

11. Звичаєве правило поведінки, яке санкціонується і забезпечується державою, називається:

- традицією;
- моральною нормою;
- правовим звичаєм.

12. Виданий уповноваженим державним органом офіційний письмовий документ, у якому закріплюються обов'язкове правило правила поведінки загального характеру, що забезпечуються державним примусом, називається:

- правовий припис;
- норма права;
- нормативно-правовий акт.

13. Рішення судового органу щодо конкретної справи, яке стає обов'язковим для вирішення інших аналогічних справ, називається:

- постановою;
- вироком;
- правовим прецедентом.

14. Врегульовані нормами права суспільні відносини, учасники (суб'єкти) яких виступають як носії суб'єктивних прав і юридичних обов'язків, що забезпечуються державою, називаються:

- правовими відносинами;
- громадянськими відносинами;
- суспільними відносинами.

15. Реальні соціальні блага, які задовольняють потреби й інтереси людей і з приводу яких між суб'єктами виникають, змінюються чи припиняються права та обов'язки, називаються:

- правовідносинами;
- об'єктом правовідносин;
- юридичними фактами.

16. Конкретні життєві обставини, які викликають виникнення, зміну чи припинення правових відносин, називаються:

- зміст правовідносин;
- юридичні факти;
- об'єктивна сторона;
- об'єкт правовідносин.

17. Закріплені у юридичних нормах межі можливої поведінки особи щодо інших суб'єктів права, називаються:

- природними правами;
- суб'єктивними правами;
- позитивними правами.

18. Суверенна політична та територіальна організація влади певної частини населення з притаманним їй спеціальним апаратом управління і примусу, яка спроможна за допомогою права встановлювати загальнообов'язкові для населення правила, керувати та управляти загальносуспільними справами, називається:

- механізм держави;
- форма правління;
- держава;
- політичний режим.

19. Система суттєвих рис, властивих усім державам, економічною основою яких є певний тип виробничих відносин і які виражають соціально-змістовну сутність і соціальне призначення держави, називається:

- історичний тип держави;
- система держави;
- форма держави.

20. Політико-юридична властивість держави, яка означає її верховенство і повноту всередині країни, незалежність і рівноправність ззовні, називається:

- форма державного правління;
- форма державного устрою;
- суверенітет держави.

21. Спосіб організації та здійснення вищої державної влади – це:

- форма державного правління;
- форма державного устрою;
- державний режим.

22. До форм державного правління належить:

- теократія;
- дуалістична монархія;
- унія;
- федерація.

23. Форма державного устрою – це:

- спосіб поділу території держави на складові частини і розподілу повноважень між загальнодержавними і місцевими органами влади;
- спосіб організації вищої державної влади;
- спосіб організації центральних органів державної влади;
- спосіб здійснення державної влади певними методами і способами.

24. Форма державного правління, при якій влада монарха обмежується діяльністю парламенту, називається:

- парламентська республіка;
- конституційна монархія;
- конфедерація;
- імперія.

25. Елементами механізму держави є:

- політичні партії;
- органи держави;
- громадські організації.

26. Система всіх державних органів, що здійснюють управління суспільством, виконання функцій держави, називається:

- органом держави;
- апаратом держави;
- механізмом держави.

27. Впорядкована, складна, багатогранна система державних і недержавних стосунків соціальних (суспільних та політичних) інститутів, що виконують певні політичні функції, називається:

- правова система;
- механізм держави;
- політична система.

28. За строком функціонування органи держави бувають:

- виборні;
- постійні;
- локальні;
- місцеві.

29. За територією дії органи держави бувають:

- виборні;
- постійні;
- місцеві.

30. За способом утворення органи держави можуть бути:

- локальні;
- виборні;
- постійні;
- місцеві.

31. За принципом поділу влади органи держави можуть бути:

- виборні;
- судові;
- місцеві.

32. Вкажіть правильне твердження

- право – це особливий вид моралі;
- мораль – це особливий вид права;
- мораль і право – соціальні норми.

33. Держава забезпечує дотримання норм права в суспільстві за допомогою:

- переконання;
- державного примусу;
- звичаїв і традицій;
- релігії;
- моралі.

34. Ознакою права є:

- моральність;
- формальна визначеність;
- об'єктивність.

35. Найдієвішим регулятором суспільних відносин є:

- релігійні норми;
- норми права;
- звичаї і традиції;
- норми моралі.

36. Вольова поведінка людей, зовнішнє оформлення їхньої волі, свідомості громадян і юридичних осіб, називається:

- юридичним актом;
- юридичною дією;
- юридичним фактом.

37. Сукупність нормативно-правових актів, які видаються в установленому порядку, називається:

- законодавство;
- юридичні норми;
- інститут права;
- галузь права;
- закони.

38. Правовий акт, який стосується конкретного випадку чи конкретної справи, називається:

- індивідуальним правовим актом;
- нормативно-правовим актом;
- правовим прецедентом.

39. Система юридичних норм, які регулюють певну групу однорідних суспільних відносин у рамках галузі права, називається:

- інститутом права;
- підгалуззю;
- розділом.

40. Теорія, яка пов'язує виникнення держави природженими потребами одних людей керувати, а інших – підкорятися, називається:

- теологічна;
- патріархальна;

- договірна;
- психологічна;
- органічна.

41. Правило поведінки, яке встановлюється за взаємною домовленістю кількох суб'єктів і визнається та забезпечується державою, називається:

- правовий прецедент;
- нормативний договір;
- правовий звичай;
- нормативно-правовий акт.

42. Норми, що встановлюють бажану, але не обов'язкову поведінку суб'єктів, називаються:

- диспозитивні;
- імперативні;
- заохочувальні;
- рекомендаційні.

II рівень

1. Із наведених нижче функцій держави вкажіть ті, які належать до внутрішніх:

- соціальна;
- оборони держави;
- торговельно-економічна;
- культурно-освітня;
- правоохоронна;
- підтримання загального миру.

2. Перерахуйте форми державного політичного режиму:

- монархія;
- авторитаризм;
- республіка;
- диктатура;
- федерація;
- унітарна держава.

3. Із перелічених функцій права вкажіть ті, які відносяться до спеціально-юридичних:

- інформативна;
- регулятивна;
- охоронна;
- виховна.

4. Назвіть структурні елементи системи права України:

- судова практика;
- юридичний прецедент;

- форма права;
- правосвідомість;
- інститут права;
- правова поведінка;
- галузь права.

5. Ознаки, за якими будь-яка організація відрізняється від держави:

- виступає офіційним представником усього суспільства;
- вирішує загальносуспільні справи;
- може видавати закони;
- виступає представником частини населення;
- характеризується суверенітетом;
- вирішує справи, що стосуються, як правило, лише частини населення;
- може встановлювати загально-обов'язкові для всього населення правила поведінки.

6. Форма держави характеризується такими складовими:

- державний устрій;
- парламентська республіка;
- унітарна держава;
- державний режим;
- імперія;
- дуалістична монархія;
- державне правління

7. Різновидами теорій, що пояснюють виникнення держави, вважають:

- теологічну;
- договірну;
- родову;
- комп'ютерну;
- групову;
- індивідуальну.

8. До передумов виникнення держави відносять:

- великий розподіл праці;
- наявність суспільної влади;
- поява приватної власності та майнової нерівності;
- наявність примусу у первісному суспільстві.

9. Люди в конкретній державі можуть існувати як:

- іноземці;
- особи без громадянства;
- як члени роду, племені;
- як дородова спільність людей.

10. До внутрішніх ознак суверенітету відносять:

- верховенство влади;
- неподільність влади;
- українські політичні партії;
- громадські організації.

11. До зовнішніх ознак суверенітету відносять:

- незалежність;
- рівноправність;
- всюдозволеність;
- підпорядкованість.

12. До внутрішніх функцій держави належать:

- економічна;
- охорони і захисту усіх форм власності;
- оборона країни;
- боротьба за мирне співіснування держави.

13. До зовнішніх функцій належать:

- співробітництво з іншими суб'єктами міжнародних відносин;

- захист державного суверенітету;
- охорони правопорядку, прав і свобод людини і громадянина;
- соціального обслуговування населення.

14. Структуру механізму держави становлять:

- апарат держави;
- державні підприємства і установи;
- трудові колективи;
- політичні партії.

15. Орган держави це:

- структурно організований колектив державних службовців;
- утворений на законних підставах для виконання завдань і функцій держави;
- народ країни;
- сама держава.

16. Залежно від забезпечення державної безпеки чи правопорядку, розрізняють такі види органів держави:

- Збройні Сили та інші військові формування;
- правоохоронні органи держави;
- апарат держави;
- механізм держави.

17. Назвіть види форм правління:

- монархія;
- республіка;
- імперія;
- федерація.

18. Виділіть особливості парламентської республіки:

- глава держави президент, обирається парламентом;
- уряд формується з представницьких партій, що одержали більшість в парламенті;
- президент є главою уряду і здійснює виконавчу владу;
- глава держави президент, обирається всенародно.

19. Виділіть особливості конфедерації

- добровільне об'єднання самостійних держав;
- нестійка форма об'єднання, яка з часом розпадається;

– складана держава, яка включає головну державу (метрополію) та її колонії;

– єдина держава, частини якої мають ознаки державності.

20. До системи органів внутрішніх справ входять:

– Міністерство внутрішніх справ України;

– Національна поліція України;

– Національна гвардія України;

– слідчі апарати;

– прокуратура;

– суди загальної юрисдикції.

21. Органи внутрішніх справ забезпечують реалізацію:

– правопорядку;

– особисту безпеку громадян;

– представляють інтереси в суду;

– розголошують відомості про особисте життя людини.

22. Одній із форм державного правління «монархії» властиві такі юридичні ознаки:

– безстроковість влади;

– влада передається у спадок;

– влада залежить від населення;

– владу здійснює представницький загальнонаціональний орган влади (парламент).

23. Різновидами антидемократичного режиму є:

– расистський режим;

– фашистський режим;

– ліберально-демократичний;

– національно-демократичний.

24. У яких відповідях правильно названо форми (джерела) права?

– акт;

– правовий звичай;

– правила суспільного життя

– правовий прецедент.

25. Ознакою права є:

– формальна визначеність;

– сутність;

– всюдозволеність;

– загальнообов'язковість;

– вольовий характер

– апарат держави.

26. Елементами системи права є:

– інститут права;

– санкція;

– розділ права;

– галузь права;

– гіпотеза;

– правовий звичай;

– преамбула.

27. Елементами системи права є:

– норма права;

– підгалузь права;

– правовідносини;

– правова система;

– диспозиція;

– санкція;

– юридична відповідальність.

28. Видами нормативно-правових актів є:

– закон;

– вирок;

– наказ;

– звід;

– санкція.

29. Видами нормативно-правових актів є:

– ухвала;

– вирок;

– гіпотеза;

– указ;

– диспозиція.

30. Елементами складу правопорушення є:

– суб'єкт;

– зміст;

– об'єкт;

– гіпотеза;

– юридичний факт;

– закон.

31. Елементами складу правопорушення є:

– суб'єкт;

– об'єктивна сторона;

– санкція;

– гіпотеза;

– зміст;

– вирок.

32. Елементами правової норми є:

- диспозиція;
- санкція;
- об'єкт;
- закон;
- зміст.

33. Елементами правової норми є:

- диспозиція;
- зміст;
- інститут права;
- гіпотеза;
- об'єкт.

34. Ознаками правопорушення є:

- протиправність;
- караність;
- відомчість;
- підсудність;
- підзвітність.

35. Кому в державі належить обов'язок захищати та охороняти життя людини?

- органам внутрішніх справ;
- органам охорони здоров'я;
- державі;
- поліції.

36. До основних ознак унітарної держави належать:

- єдина конституція;
- єдине громадянство і єдина державна символіка;
- наявність двопалатного парламенту;
- допускається подвійне громадянство.

37. До основних рис держави, що відрізняють її від інших соціальних організацій відносять:

- суверенітет;
- територія;
- апарат управління і примусу;
- загальнообов'язковість;
- формальна визначеність.

38. Суверенітет держави це:

- верховенство державної влади;
- самостійність державної влади;
- повновладдя народу;
- незалежність державної влади

- загальнообов'язковість.

39. Історичний тип держави це:

- сукупність найбільш важливих рис держави певної суспільно-економічної формації;
- має єдину соціально-класову сутність;
- політична система суспільства;
- міжнародна незалежність і правосуб'єктність.

40. Під терміном держава розуміється:

- політико-правова організація влади певної частини населення або всього населення;
- має свій апарат управління і здатна за допомогою права робити свої веління загальнообов'язковими для населення всієї країни;
- сукупність установ, підприємств, організацій.
- спеціальний апарат примусу, що забезпечує панування одного класу над іншим.

41. Залежно від історичного типу суспільства виділяють такі типи держави:

- рабовласницький;
- буржуазний;
- громадянський;
- феодалний;
- соціальний.

42. Умовами прийняття до громадянства України є:

- подання декларації про відсутність іноземного громадянства або зобов'язання припинити іноземне громадянство;
- проживання в Україні протягом 1 року;
- сплата податків;
- визнання і дотримання Конституції України та законів України.

III рівень

1. До органів виконавчої влади відносяться:

- уряд;
- міністерства;
- парламент;
- місцеві суди;
- місцеві державні адміністрації.

2. Назвіть форми державного устрою:

- монархія;
- унітарна держава;
- республіка;
- федерація;
- імперія;
- теократія.

3. Основними ознаками демократичного державного режиму є:

- вільне існування усіх форм власності;
- розмежування політичних сил і приналежність влади одній партії;
- влада не контролюється населенням;
- пріоритет загальнолюдських цінностей;
- життєдіяльність суспільства абсолютно регламентована;
- демократизм правосуддя;
- рівноправність людей у здійсненні прав і виконанні обов'язків.

4. До загальних ознак правової держави належать:

- відсутність засобів юридичного захисту особи.
- особливо високе становище у суспільному житті судових органів;
- панування законів, які виражають волю окремої групи населення;
- виконання нормативних актів лише державними органами;
- наявність юридичних знань у населення;
- врегулювання відносин між особою і державою на основі загально дозвільних принципів;

- закріплення основних прав і свобод в Конституції.

5. Оборонна функція держави реалізується у таких напрямках:

- участь у міжнародному співробітництві;
- участь у розв'язанні наукових проблем;
- охорона державних кордонів;
- організація цивільної оборони;
- вдосконалення збройних сил;
- участь у боротьбі з міжнародним тероризмом;
- допомога населенню інших країн у разі стихійного лиха.

6. Влада у первісному соціально однорідному суспільстві, на відміну від держави, відзначається такими характеристиками:

- носії влади не утворюють соціально відокремлених груп;
- суспільні відносини регламентуються соціальними нормами;
- влада поширюється на все населення незалежно від місця перебування;
- функції влади підлягають поділу на певні види;
- влада відображає інтереси всіх членів суспільства;
- населення не піддається оподаткуванню;
- носії влади організаційно відокремлені;

7. Основними критеріями класифікації державних органів на види є:

- за складом;
- за способом діяльності;
- за часом функціонування;
- за особливостями діяльності;
- за змістом діяльності;
- за процесом діяльності;
- за місцем діяльності.

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – суверенна політико-територіальна організація суспільства, що володіє владою, яка здійснюється державним апаратом на основі юридичних норм, що забезпечують захист і узгодження суспільних, групових, індивідуальних інтересів зі спиранням, у разі потреби, на легальний примус.

_____ – цілісна ієрархічна система державних органів, що здійснюють державну владу, а також установ, підприємств, за допомогою яких виконуються завдання і функції держави.

_____ – система норм (правил поведінки) і принципів, встановлених або визнаних державою як регулятори суспільних відносин, які формально закріплюють міру свободи, рівності та справедливості відповідно до суспільних, групових та індивідуальних інтересів (волі) населення країни, забезпечуються всіма заходами легального державного впливу аж до примусу.

_____ – система норм і принципів, які виникають із потреби узгодження інтересів індивідів один з одним і суспільством (класом, соціальною групою, державою), спрямовані на регулювання поведінки людей відповідно до понять добра і зла і підтримуються особистими переконаннями, традиціями, вихованням, силою громадської думки.

Тема 2. Основні засади конституційного ладу в Україні

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

Конституція _____

конституційний лад _____

людина _____

особа _____

громадянин _____

громадянство _____

апатриди _____

біпатриди _____

Завдання 2. Громадянка України вийшла заміж за громадянина Великобританії.

Протягом двох років вони проживають на території України. У них народилася дитина. *За яких умов дитина має право набути громадянство України? Яким законом слід керуватися при визначенні громадянства дитини? Який орган буде вирішувати питання про громадянство дитини?*

Завдання 3. Громадянка України С. одружилася у 1996 р. з громадянином Росії Т. Сім'я проживала постійно в Україні. У 1998 р. переїхали тимчасово проживати до батьків Т. в Росію до міста Ростова, де в 1999 р. народилася у них дитина. *Як має бути розв'язане питання про громадянство їхньої дитини відповідно до Закону України «Про громадянство»?*

Завдання 4. Скласти список документів, які підтверджують громадянство України.

Завдання 5. Двоє молодих чоловіків – громадяни України Олег і Дмитро поїхали на роботу до Москви. Олег улаштувався водієм вантажівки в комерційну фірму, а Дмитро уклав контракт на проходження військової служби. Через три роки обидва повернулися в Україну й виявилось, що вони тепер мають різний статус щодо українського громадянства. *Поясніть ситуацію.*

Тема 3. Органи державної влади та місцевого самоврядування України

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

державна влада _____

Верховна Рада України _____

Президент України _____

вето _____

імпічмент _____

Кабінет Міністрів України _____

центральні органи виконавчої влади _____

контрасигнатура _____

місьцеве самоврядування _____

органи самоорганізації населення в Україні _____

Тестові завдання для підсумкового контролю

І рівень

1. До первинних органів держави належать:

- Верховна Рада України;
- Кабінет Міністрів України;
- Конституційний Суд України;
- Рада національної безпеки та оборони.

2. Із названих органів перерахуйте законодавчі органи України:

- Конституційний Суд України;
- Президент України;
- Верховна Рада України;
- Кабінет Міністрів України.

3. Повторні вибори Президента України проводяться:

- у випадку дострокового припинення повноважень Президента України;
- якщо до виборчого бюлетеня для голосування було включено не більше двох кандидатів на пост Президента України і жодного з них не було обрано;
- у випадку створення нових адміністративно-територіальних одиниць до закінчення конституційного строку повноважень Президента України.

4. Вибори Президента України призначає:

- Конституційний Суд України;
- Верховна Рада України;
- Центральна виборча комісія.

5. Чергові вибори до Верховної Ради України відбуваються:

- в першу неділю березня п'ятого року повноважень;
- в останню неділю березня п'ятого року повноважень;
- в першу неділю жовтня п'ятого року повноважень;
- в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень.

6. Вибори народних депутатів до Верховної Ради України проводяться за:

- мажоритарною системою;
- пропорційною системою;
- змішаною системою.

7. Вибори депутатів обласних рад територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше проводяться за:

- мажоритарною системою;
- пропорційною системою;
- змішаною системою.

8. Вибори депутатів сільських рад територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше проводяться за:

- мажоритарною системою;
- пропорційною системою;
- змішаною системою.

9. Вибори депутатів селищних рад територіальних громад з кількістю виборців до 10 тисяч проводяться за:

- мажоритарною системою;
- пропорційною системою;
- змішаною системою.

10. Вибори депутатів міських рад територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше проводяться за:

- мажоритарною системою;
- пропорційною системою;
- змішаною системою.

11. Вибори депутатів районних у містах рад територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше проводяться за:

- мажоритарною системою;
- пропорційною системою;
- змішаною системою.

12. Вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим проводяться за:

- мажоритарною системою;
- пропорційною системою;
- змішаною системою.

13. Вибори сільського голови проводяться за:

- мажоритарною системою;

- пропорційною системою;
- змішаною системою.

14. *Вибори селищного голови проводяться за:*

- мажоритарною системою;
- пропорційною системою;
- змішаною системою.

15. *Вибори міського голови проводяться за:*

- мажоритарною системою;
- пропорційною системою;
- змішаною системою.

16. *Голосування під час проведення виборів народних депутатів проводиться у день виборів:*

- з восьмої до двадцятої години;
- з восьмої до двадцять другої години;
- з сьомої до двадцятої години;
- з сьомої до двадцять другої години.

17. *Голосування під час проведення місцевих виборів проводиться у день виборів:*

- з восьмої до двадцятої години;
- з восьмої до двадцять другої години;
- з сьомої до двадцятої години;
- з сьомої до двадцять другої години.

18. *Добровільне громадське формування, створене на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод, називається:*

- місцевим самоврядуванням;
- громадською організацією;
- об'єднанням громадян.

19. *Об'єднання громадян – прихильників певної загальнонаціональної програми розвитку, які мають головною метою участь у виробленні державної політики, формуванні органів влади, місцевого та регіонального самоврядування і представництво у їхньому складі, називається:*

- політичною партією;
- виборчим блоком;
- місцевим самоврядуванням.

20. *Об'єднання громадян для задоволення та захисту своїх законних*

соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів, називається:

- виборчим блоком;
- місцевим самоврядуванням;
- громадською організацією.

21. *Термін повноважень Верховної Ради України становить:*

- 1 рік;
- 3 роки;
- 4 роки;
- 5 років.

22. *Вкажіть вік, з якого громадянин України може бути народним депутатом України:*

- 16 років;
- 18 років;
- 21 рік;
- 35 років.

23. *Термін повноважень Президента України становить:*

- 1 рік;
- 3 роки;
- 4 роки;
- 5 років.

24. *Особлива процедура усунення Президента України з поста називається:*

- інавгурація;
- імпічмент;
- імплементація.

25. *Вкажіть, яка кількість народних депутатів становить конституційний склад Верховної Ради України:*

- 225;
- 300;
- 400;
- 450.

26. *Особа, яка претендує на посаду Президента України, повинна досягнути:*

- 18 років;
- 21 рік;
- 35 років;
- 45 років.

27. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини призначається на:

- 1 рік;
- 3 роки;
- 4 роки;
- 5 років.

28. Від імені народу України право розпорядження природними ресурсами здійснює:

- Верховна Рада України;
- Президент України;
- Кабінет Міністрів України;
- органи місцевого самоврядування.

II рівень

1. Рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата України приймається Верховною Радою України у випадках:

- складення повноважень за особистою заявою;
- порушення вимог щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності;
- невходження народного депутата України, обраного від політичної партії, до складу депутатської фракції цієї політичної партії;
- виходу народного депутата із складу депутатської фракції;
- виїзду народного депутата за межі України.

2. Рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата України приймається Верховною Радою України у випадках:

- припинення громадянства народного депутата України;
- порушення вимог щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності;
- невходження народного депутата України, обраного від політичної партії, до складу депутатської фракції цієї політичної партії;
- виходу народного депутата України із складу депутатської фракції;
- виїзду народного депутата України на постійне проживання за межі України.

3. Рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата України приймається судом у випадках:

- припинення повноважень у випадку смерті;
- порушення вимог щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності;
- невходження народного депутата України, обраного від політичної партії, до складу депутатської фракції цієї політичної партії;
- складення повноважень за особистою заявою;
- виїзду народного депутата за межі України.

4. Право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить:

- народним депутатам України;
- Конституційному Суду України;
- Президентові України;
- Верховному Суду України;
- Вищому Адміністративному Суду України.

5. Верховна Рада України може розглянути питання про відповідальність Кабінету Міністрів України та прийняти резолюцію недовіри Кабінетові Міністрів України за пропозицією:

- коаліції депутатських фракцій;
- Президента України;
- Конституційного Суду України;
- однієї третини народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України;
- Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

6. До повноважень Верховної Ради України належить:

- контроль за виконанням Державного бюджету;

- прийняття рішень про визнання іноземних держав;
- забезпечення рівних умов розвитку всіх форм власності;
- виконання загальнодержавних програм охорони довкілля;
- визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики.

7. До повноважень Верховної Ради України належить:

- оголошення за поданням Ради національної безпеки і оборони України стану війни;
- заслуховування щорічних послань Президента України про внутрішнє і зовнішнє становище України;
- призначення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою;
- виконання загальнодержавних програм охорони довкілля;
- призначення на посаду Голови Рахункової палати.

8. Президент України має право достроково припинити повноваження Верховної Ради України у випадку:

- якщо протягом одного місяця з дня відкриття першого засідання Верховної Ради України у Верховній Раді України не сформовано коаліцію депутатських фракцій;
- якщо дострокового припинення повноважень Верховної Ради України вимагає парламент Європейського Союзу або Генеральна Асамблея ООН;
- якщо протягом тридцяти днів однієї чергової сесії пленарні засідання не можуть розпочатися;
- якщо Верховна Рада України два рази підряд відхиляє Програму діяльності Кабінету Міністрів України;
- якщо Верховна Рада України три рази підряд не зможе подолати вето Президента України.

9. Офіційним оприлюдненням результатів виборів Президента України вважається їхнє оприлюднення у таких періодичних виданнях:

- «Голос України»;
- «Юридична газета»;

- «Відомості Верховної Ради України».
- «Вісник Конституційного Суду України»;
- «Урядовий кур'єр».

10. В Україні не мають права голосу:

- іноземці;
- особи без громадянства;
- громадяни, що працюють за кордоном;
- громадяни, що відбувають покарання в установах кримінально-виконавчої системи;
- громадяни, що знаходяться на лікуванні у психіатричних лікувальних закладах.

11. Питання про зміну території України вирішує:

- Верховний Суд України;
- Президент України;
- Верховна Рада України;
- Конституційний Суд України;
- всеукраїнський референдум;
- Кабінет Міністрів України.

12. Оберіть правильні відповіді.

- Формами безпосередньої демократії є:
- засідання Кабінету Міністрів України;
 - сесії Верховної Ради України;
 - референдум;
 - вибори.

13. Оберіть правильні відповіді

- Громадянство України набувається:
- за народженням;
 - за територіальним походженням;
 - унаслідок екстрадиції;
 - за заявою особи

14. Оберіть правильні відповіді.

- Всеукраїнський референдум призначається:
- Верховною Радою України;
 - Президентом України;
 - Кабінетом Міністрів України;
 - Центральною виборчою комісією;
 - Конституційним Судом України.

15. Оберіть правильні відповіді.

- Закони та інші нормативно-правові акти мають зворотню дію в часі

- у випадку, коли вони пом'якшують відповідальність особи;
- у випадку, коли вони скасовують відповідальність особи;
- у випадку, коли вони посилюють відповідальність особи;
- у випадку, коли встановлюють злочинність діяння.

16. Оберіть правильні відповіді.

До центральних органів виконавчої влади належать:

- міністерства;
- державні комітети;
- Верховна Рада України;
- Кабінет Міністрів України.

17. Оберіть правильну відповідь.

Конституцію України було прийнято:

- 26 червня 1996 року;
- 28 червня 1991 року;
- 28 червня 1996 року;
- 8 грудня 2004 року.

18. Оберіть правильну відповідь.

За способом прийняття Конституція України є:

- народною;
- дарованою;
- октройованою;
- змішаною.

19. Оберіть правильну відповідь.

Право обирати представницькі органи влади належить:

- громадянам України, які досягли 21 року;
- іноземцям, які перебувають в Україні на законних підставах;
- особам без громадянства;
- громадянам України, які досягли 18 років

20. Оберіть правильну відповідь.

За порядком внесення змін, Конституція України:

- гнучка;
- жорстка;
- змішана;
- писана.

21. Оберіть правильні відповіді.

Визначте, які документи підтверджують громадянство України:

- паспорт громадянина України;
- тимчасове посвідчення громадянина України;
- декларація про відсутність іноземного громадянства;
- свідоцтво члена наукової експедиції.

22. Оберіть правильну відповідь.

Конституція України містить:

- преамбули та 15 розділів;
- 15 розділів;
- 20 розділів;
- 15 розділів та Перехідні положення

23. Оберіть правильні відповіді.

Державними символами України є:

- Державний прапор України;
- національна грошова одиниця;
- Державний Герб України;
- державна мова.

24. Оберіть правильні відповіді.

Конституційне право України:

- самостійна галузь права;
- провідна галузь національної системи права;
- підгалузь державного права;
- галузь приватного права;
- інститут кримінального права.

25. Оберіть правильні відповіді.

Джерелами конституційного права України є:

- Декларація про державний суверенітет України;
- чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- документи, які підтверджують громадянство України;
- документи, які подаються для реєстрації політичної партії.

26. Оберіть правильні відповіді.

Державний контроль за діяльністю політичних партій здійснюють:

- народ України;
- Міністерство юстиції України;
- Центральна виборча комісія;
- Президент України.

Ш рівень

1. У парламентських республіках:

- президент обирається парламентом;
- президент обирається всенародно або за особливою процедурою;
- уряд формується з представників партій, що мають більшість у парламенті;
- уряд підзвітний парламентові;
- главою держави є монарх;
- президент здійснює виконавчу владу;
- парламент може висловити урядові недовіру, що тягне за собою його відставку.

2. У президентських республіках:

- президент обирається парламентом;
- президент обирається всенародно або за особливою процедурою;
- уряд формується з представників партій, що мають більшість у парламенті;
- уряд підзвітний парламентові;
- главою держави є президент;
- президент здійснює виконавчу владу;
- парламент може висловити урядові недовіру, що тягне за собою його відставку.

3. Видами нормативно-правових актів є:

- закон;
- вирок;
- указ;
- звід;
- інструкція.

4. Повноваження народного депутата України припиняються достроково у таких випадках:

- визнання його судом недієздатним;
- визнання його судом безвісно відсутнім;
- зміни ним постійного місця проживання в межах держави;
- припинення його громадянства;
- виходу народного депутата із складу депутатської фракції.

5. Вкажіть, якими видами діяльності не може займатися народний депутат України:

- науковою діяльністю;

- діяльністю в якості депутата місцевої ради;
- викладати у вищому навчальному закладі;
- командувати військовою частиною;
- очолювати обласну державну адміністрацію.

6. Вкажіть, які види суспільно корисної діяльності сумісні з мандатом народного депутата України:

- наукова діяльність;
- діяльність в якості депутата місцевої ради;
- викладацька діяльність у вищому навчальному закладі;
- діяльність в якості міського голови;
- створення музичних творів.

7. До повноважень Президента України належить:

- визначення засад внутрішньої політики;
- призначення всеукраїнського референдуму з питань зміни території;
- утворення судів у визначеному законом порядку;
- прийняття рішення про визнання іноземних держав;
- визначення засад зовнішньої політики.

8. До повноважень Верховної Ради України належить:

- прийняття Регламенту Кабінету Міністрів України;
- усунення Президента України з поста в порядку імпичменту;
- перейменування населених пунктів і районів;
- затвердження загальнодержавних програм охорони довкілля;
- вибори Конституційного Суду.

9. До повноважень Верховної Ради України належить:

- затвердження указів Президента України;
- дострокове припинення повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

- визначення правових засад вилучення об'єктів права приватної власності;
- затвердження загальнодержавних програм соціального розвитку;
- вибори Вищої ради юстиції.

10. Вкажіть, призначення яких осіб належить до повноважень ВРУ:

- Уповноваженого ВРУ з прав людини;
- Голови Рахункової палати;
- Міністра закордонних справ України;
- Голови Ради національної безпеки і оборони України;
- Голови Національного банку України.

11. Вкажіть, призначення яких осіб є виключною компетенцією Верховної Ради України:

- третини складу Конституційного суду;
- Голови Фонду державного майна;
- Голови Рахункової палати;
- Голови Антимонопольного комітету України;
- половини складу Ради національного банку України.

12. Вкажіть, призначення яких осіб є виключною компетенцією Верховної Ради України:

- суддів судів загальної юрисдикції вперше;

- половини складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення;
- Голови Рахункової палати;
- членів Кабінету Міністрів України;
- керівника апарату Верховної Ради України.

13. Виключною компетенцією Верховної Ради України є звільнення:

- третини складу Конституційного суду;
- Голови Фонду державного майна;
- Голови Рахункової палати;
- Голови Антимонопольного комітету України;
- Половини складу Ради національного банку України.

14. Верховна Рада України затверджує укази Президента України про:

- введення надзвичайного стану в Україні;
- часткову мобілізацію;
- призначення голови Служби Безпеки України;
- призначення керівника апарату Верховної Ради України;
- введення воєнного стану в окремих місцевостях України.

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні.

_____ – провідна галузь національного права, що являє собою сукупність правових норм, перш за все принципів і норм конституції, які закріплюють основи політичної та економічної організації суспільства, форму держави, порядок і принципи формування та компетенцію органів державної влади, основи правового статусу людини і громадянина.

_____ – гарантована законом міра свободи (можливості) особи, яка відповідно до досягнутого рівня еволюції людства в змозі забезпечити її існування і розвиток та закріплена у вигляді міжнародного стандарту як загальна і рівна для усіх людей.

_____ – природні, основоположні, невід'ємні права людини, які мають здебільшого характер негативного права.

_____ – можливості (свободи) громадянина активно брати участь в управлінні державою та у громадському житті, впливати на діяльність різних державних органів, а також громадських організацій політичної спрямованості.

_____ – можливості (свободи) людини і громадянина розпоряджатися предметами споживання і основними чинниками господарської діяльності: власністю і працею, проявляти

підприємливість та ініціативу в реалізації своїх здібностей і придбанні засобів для існування, беручи участь у виробництві матеріальних та інших благ.

_____ – можливості (свободи) особи та громадянина вільно розпоряджатися своєю робочою силою, використовувати її самостійно або за трудовим договором, тобто право на вільну працю (вибір виду діяльності, безпечні умови праці, гарантовані мінімальні розміри її оплати тощо), право на соціальне забезпечення, відпочинок, освіту, гідний рівень життя та ін.

_____ – можливості (свободи) збереження та розвитку національної самобутності людини, доступу до духовних досягнень людства, їх засвоєння, використання та участі у подальшому їх розвитку.

_____ – гарантована законом міра суспільне необхідної (корисної) і державно доцільної поведінки особи, об'єктивно обумовлена потребами існування та розвитку інших осіб, соціальних груп, націй, людства.

Тема 4. Конституційні засади організації та здійснення правосуддя в Україні

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

судова влада _____

правосуддя _____

місцеві суди _____

апеляційні суди _____

Верховний Суд України _____

суддя _____

апеляція _____

касація _____

конституційне подання _____

конституційне звернення _____

Тестові завдання для підсумкового контролю

I рівень

1. Найвищим судовим органом у системі судоустрою України є:

- Верховний Суд України;
- Конституційний Суд України;
- Вищий Господарський Суд України;
- Вищий Адміністративний Суд України;
- Міжнародний Суд з прав людини.

2. Рішення Конституційного Суду України:

- є остаточним і не може бути оскарженим;
- може бути оскарженим до Верховного Суду України;
- може бути оскарженим до Міжнародного Суду.

3. Юрисдикція суду поширюється на:

- усі цивільні правовідносини;
- деліктні правовідносини;
- правовідносини у сфері судочинства;
- зобов'язальні правовідносини;
- на будь-який юридичний спір та будь-яке кримінальне обвинувачення

4. Конституційний Суд України складається з:

- 6 суддів;
- 9 суддів;
- 12 суддів;
- 18 суддів;
- 21 судді.

5. Суддя Конституційного Суду України призначається на:

- 3 роки;
- 5 років;
- 6 років;
- 9 років;
- 10 років.

6. Продовжте твердження: голова Конституційного Суду України:

- призначається Президентом України;
- призначається Верховною Радою України;
- обирається з'їздом суддів України;
- обирається зі складу суддів Конституційного Суду України.

7. Строк повноважень голови Конституційного Суду України становить:

- 1 рік;
- 3 роки;
- 5 років;
- 6 років;
- 9 років.

8. Строк повноважень Генерального прокурора України становить:

- 1 рік;
- 3 роки;
- 6 років;
- 7 років;
- 10 років.

II рівень

1. Кількісний склад Верховного Суду становить:

- 9 суддів;
- 18 суддів;
- 20 суддів;
- 25 суддів;
- 48 суддів;
- 84 суддів.
- не більше 200 судів

2. Право звільнити з посади суддю має:

- орган, який його обрав;
- орган, який його призначив;
- голова відповідного суду;
- Вища рада правосуддя;
- Міністр юстиції України;
- Генеральний прокурор України.

3. Строковими є повноваження суддів:

- призначених на посаду вперше;
- міжрайонних судів;
- Вищого господарського суду України;

- які розглядають виключно цивільні позови;
- Конституційного Суду України;
- Верховного Суду України;
- військових спеціалізованих судів.

4. Відповідно до Конституції України суди створюються:

- Верховною Радою України;
- Верховним Судом;
- Конституційним Судом України;
- народом;
- Законом, проект якого вносить до ВРУ Президент України;
- з'їздом суддів України;
- Кабінетом Міністрів України.

5. Вкажіть способи обрання чи призначення суддів судів загальної юрисдикції:

- призначення Верховним Судом;
- призначення Президентом України за поданням Вищої Ради Правосуддя;
- призначення Верховною Радою України;
- обрання з'їздом суддів;
- обрання Верховною Радою України;
- обрання Президентом України;
- обрання Головою Верховної Ради України.

6. Суддею Конституційного Суду України може бути:

- громадянин України, який досяг 21-річного віку;
- громадянин України, який досяг 25-річного віку;
- громадянин України, який досяг 30-річного віку;
- громадянин України, який досяг 35-річного віку;
- громадянин України, який досяг 40-річного віку;
- громадянин України, який досяг 45-річного віку.

7. Оберіть правильну відповідь.

Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами:

- допускаються у випадках, передбачених законом;

- допускаються спеціально уповноваженим органам державної влади;
- допускаються органам прокуратури;
- не допускаються

8. Оберіть правильну відповідь.

Найвищим судовим органом у системі судоустрою України є:

- Конституційний Суд України;
- Вищий господарський суд України;
- Вищий адміністративний суд України;
- Верховний Суд .

9. Оберіть правильну відповідь.

Оберіть правильне формулювання пропущеного фрагменту в реченні: “Незалежність і недоторканність суддів _____ Конституцією і законами України”:

- визнається;
- гарантується;
- декларується;
- забезпечується.

10. Оберіть правильну відповідь.

Оберіть правильне формулювання пропущеного фрагменту в реченні: “Без згоди _____ суддю не може бути затримано, або утримувано під вартою чи арештом до винесення обвинувального вироку судом”:

- Президента України;
- Кабінету Міністрів України;
- Вищої Ради Правосуддя;
- Верховного Суду України.

11. Оберіть правильні відповіді.

Правосуддя здійснюють професійні судді та у визначених законом випадках:

- народні засідателі;
- присяжні засідателі;
- присяжні;
- народні присяжні;
- працівники суду.

12. Оберіть правильні відповіді.

Професійні судді не можуть:

- належати до політичних партій та профспілок;
- брати участь у будь-якій політичній діяльності;
- мати представницький мандат;
- виконувати викладацьку роботу

III рівень

1. Не мають права здійснювати досудове слідство:

- слідчий органів внутрішніх справ;
- слідчі органів державного бюро розслідувань;
- приватний детектив;
- слідчий Служби безпеки України;
- адвокат у справах публічного обвинувачення;
- потерпілий для захисту власних інтересів.

2. Вкажіть, якими є конституційні вимоги до особи, рекомендованої на посаду судді:

- вища юридична освіта;
- досягнення віку тридцяти років;
- стаж роботи в галузі права не менше п'яти років;
- проживання в Україні не менше п'яти років;
- володіння державною мовою;
- досягнення віку двадцяти п'яти років.

3. Адвокат має право:

- проводити досудове слідство;
- викликати громадян у справах про злочини;
- отримувати письмові висновки фахівців з питань, що вимагають спеціальних знань;
- застосовувати науково-технічні засоби відповідно до чинного законодавства;
- вилучати у громадян і службових осіб предмети і речі, заборонені або обмежені в обороті;
- користуватися безкоштовно всіма видами громадського транспорту;
- запитувати, отримувати і вилучати речі, документи, їх копії, ознайомлюватися з ними.

4. Суддів Конституційного Суду України призначає:

- Президент України;
- Верховна Рада України;
- Кабінет Міністрів України;
- Генеральний Прокурор України;
- Голова Верховного Суду України;
- з'їзд суддів України.

5. Суддею Конституційного Суду України може бути:

- громадянин України, який на день призначення досяг 40-річного віку;
- має вищу юридичну освіту і стаж роботи за фахом не менш як 5 років;
- має науковий ступінь доктора юридичних наук;
- проживає в Україні протягом останніх 20 років;
- володіє державною мовою;
- володіє не менш як двома мовами;
- володіє високими моральними якостями.

6. У Верховному Суді діють:

- Судова палата у трудових спорах;
- Велика палата Верховного Суду;
- Судова палата у земельних справах;
- Касаційний адміністративний суд;
- Судова палата у митних справах;
- Касаційний кримінальний суд;
- Судова палата у сімейних справах;
- Касаційний цивільний суд;
- Касаційний господарський суд.

7. Вимоги до кандидата на призначення суддею:

- громадянство України;
- досягнення двадцяти одного року;
- досягнення тридцяти років;
- наявність вищої юридичної освіти;
- стаж професійної діяльності в сфері права не менш як п'ять років;
- володіння державною мовою;
- володіння двома мовами (українською, російською);
- проживання на території України не менш, як десять років;
- наявність наукового ступеня кандидата юридичних наук;
- проживання на території України не менш, як п'ять років.

8. Назвіть засади судочинства, визначені Конституцією України:

- рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом;
- оперативність у вирішенні справ;
- обов'язковість судового рішення;

- неупередженість;
- національна мова судочинства.
- підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором.

- апеляційні суди;
- касаційні суди;
- вищі спеціалізовані суди;
- арбітражні суди;
- обласні суди;
- Верховний Суд .

9. Систему судоустрою України складають:

- місцеві суди;

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – сукупність правових норм, які встановлюють судову систему, її організацію, завдання, компетенцію окремих судів та процедуру їх діяння.

_____ – орган, що здійснює правосуддя у формі розгляду і вирішення цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних і інших категорій справ у встановленому законом конкретної держави процесуальному порядку.

Тема 5. Конституційні засади діяльності правоохоронних та правозахисних органів України

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

правоохоронні органи _____

прокуратура _____

органи внутрішніх справ _____

поліція _____

правозахисні органи _____

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини _____

органи юстиції _____

СБУ _____

адвокатура _____

Тестові завдання для підсумкового контролю

I рівень

1. Строк повноважень Генерального прокурора України становить:

- 1 рік;
- 3 роки;

- 6 років;
- 7 років;
- 10 років.

II рівень

1. Оберіть правильну відповідь.

Прокуратуру України очолює:

- Верховний прокурор України;
- Голова Верховного Суду України;
- Генеральний прокурор України;
- Головний прокурор України.

2. Оберіть правильну відповідь.

- Генеральний прокурор України, призначається на посаду:
- Верховною Радою України;
- за згодою Президента України Верховною Радою України;
- Президентом України, за згодою Верховної Ради України.

3. Оберіть правильну відповідь.

Прокуратуру України очолює

Генеральний прокурор України, який звільняється з посади:

- за згодою Верховної Ради України Президентом України;
- за згодою Президента України Верховною Радою України;
- Президентом України;
- Верховною Радою України.

4. Оберіть правильну відповідь.

Недовіру Генеральному прокуророві України може висловити:

- Верховна Рада України;
- Президент України;
- Голова Верховного Суду ;
- Прем'єр-міністр України

III рівень

1. Вимоги до особи адвоката:

- громадянство України;
- наявність вищої освіти;
- наявність стажу роботи у галузі права не менше двох років;
- прийняття присяги адвоката України;
- складення кваліфікаційних іспитів;
- проживання на території України не менше п'яти останніх років;
- проходження стажування;
- наявність повної вищої юридичної освіти.

2. До видів адвокатської діяльності належать:

- надання роз'яснень з юридичних питань;
- ведення дізнання;
- допит під час досудового слідства свідків;

- надання правової допомоги свідку у кримінальному провадженні;
- ведення досудового слідства;
- здійснення представництва в суді;
- здійснення представництва перед фізичними особами.

3. Назвіть обов'язки адвоката:

- представляти інтереси держави в суді;
- неухильно дотримуватися вимог чинного законодавства;
- відвідувати підзахисного у випадку його затримання;
- використовувати свої повноваження на шкоду підзахисному;
- невідкладно повідомляти клієнта про виникнення конфлікту інтересів;
- надавати процесуальні документи для їх перевірки судом;
- підвищувати свій професійний рівень.

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – вид державної діяльності, яка здійснюється з метою охорони права спеціально уповноваженими органами шляхом застосування юридичних заходів впливу в суворій відповідності з законом і при неухильному дотриманні встановленого ним порядку.

_____ – державні органи, що на підставі відповідного законодавства здійснюють правоохоронну діяльність.

Тема 6. Основи цивільного права України

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

цивільне право _____

цивільно-правові відносини _____

суб'єкти цивільних правовідносин _____

об'єкти цивільних правовідносин _____

цивільна правосуб'єктність _____

право власності _____

зобов'язальне право _____

цивільно-правовий договір _____

спадкове право _____

спадщина _____

Завдання 2. Назвати та схарактеризувати різновиди цивільної дієздатності.

Завдання 3. Громадянин Олександров придбав у меблевому магазині ліжко. Першої ж ночі ніжки ліжка зламалися, а Олександров, упавши на підлогу, злавав руку. Пізніше було встановлено, що ніжки ліжка були неналежної якості. *Що можна порадити Олександрову?*

Завдання 4. Після смерті самотньої жінки заповіту щодо її власного будинку та майна на суму 16 000 грн не було виявлено. Родичів у неї також не було. Постало питання про подальшу долю майна жінки. *Як ви вирішите цю ситуацію?*

Завдання 5. Громадяни К. і Б. уклали договір купівлі-продажу житлового будинку і посвідчили його у нотаріуса. Після розрахунку з Б. К. поселився в будинку разом із сім'єю. Через деякий час дружина Б. заявила вимогу до суду про визнання договору недійсним. На судовому засіданні було встановлено, що при укладенні договору була порушена вимога ст. 65 Сімейного кодексу України про необхідність згоди іншого подружжя на відчуження нерухомого майна. *Проаналізуйте ситуацію і вирішіть спір.*

Тестові завдання для підсумкового контролю

I рівень

1. Здатність особи мати цивільні права і нести цивільні обов'язки, називається:

- цивільна правосуб'єктність;
- цивільна правоздатність;
- цивільна дієздатність.

2. Повну цивільну дієздатність має фізична особа, яка досягла:

- 14 років;
- 16 років;
- 18 років;
- 21 року.

3. Часткову дієздатність має особа у віці:

- до 12 років;
- до 14 років;
- до 16 років;
- до 18 років.

4. Неповну дієздатність має особа у віці:

- 8–12 років;
- 12–16 років;
- 14–18 років;
- 16–21 року.

5. Над недієздатною фізичною особою встановлюється:

- нагляд;
- опіка;
- патронаж;
- піклування.

6. Над фізичними особами, цивільна дієздатність яких обмежена, встановлюється:

- нагляд;
- опіка;
- патронаж;
- піклування.

7. Над малолітніми особами, які є сиротами або позбавлені батьківського піклування, встановлюється:

- патронаж;
- охорона;

- опіка;
- піклування;
- нагляд.

8. Над неповнолітніми особами, які є сиротами або позбавлені батьківського піклування, встановлюється:

- патронаж;
- охорона;
- опіка;
- піклування;
- нагляд.

9. Правочини від імені недієздатної фізичної особи в її інтересах вчиняє:

- піклувальник;
- заклад, в якому особа перебуває на лікуванні;
- опікун
- орган соціального захисту.

10. Місцем відкриття спадщини визнається:

- останнє місце проживання спадкодавця;
- переважне місце проживання спадкодавця;
- нотаріальна контора за місцем знаходження майна;
- постійне місце проживання спадкоємця;
- місцезнаходження нерухомого майна або основної його частини, незалежно від наявності відомостей про останнє місце проживання спадкодавця.

11. Фізична особа може бути визнана обмежено дієздатною:

- органом опіки або піклування;
- судом;
- органом соціального захисту;
- медичною установою.

12. Доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене – це:

- шкода;
- реальні збитки;

- упущена вигода;
- моральна шкода;
- нікчемний правочин.

13. За договором оренди на передане орендарю майно він має право:

- оперативного управління;
- користування;
- повного господарського відання;
- володіння;
- розпорядження.

14. Дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, називається:

- зобов'язання;
- правочин;
- договір.

15. Здатність фізичної особи своїми діями набувати для себе цивільних прав і самотійно їх здійснювати, а також здатність своїми діями створювати для себе цивільні обов'язки, самотійно їх виконувати та відповідати у разі їх невиконання, називається:

- цивільна правосуб'єктність;
- цивільна правоздатність;
- цивільна дієздатність

16. Дитину якого віку пасажир має право провозити з собою безоплатно без права зайняття нею окремого місця:

- до 3 років;
- до 5 років;
- до 6 років;
- до 7 років.

17. Домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, називається:

- зобов'язання;
- правочин;
- договір.

18. Цивільна правоздатність у фізичної особи виникає:

- з моменту народження;
- у 16 років;
- у 18 років;
- у 21 рік.

19. Цивільна правоздатність у юридичної особи виникає з моменту:

- її державної реєстрації;
- розробки установчих документів;
- створення керівних органів.

20. Правові норми та інститути, що стосуються всіх цивільно-правових відносин, становлять:

- загальну частину цивільного права;
- особливу частину цивільного права;
- спеціальну частину цивільного права.

21. Норми права, які регулюють окремі групи спеціальних цивільно-правових відносин, становлять:

- загальну частину цивільного права;
- особливу частину цивільного права;
- спеціальну частину цивільного права.

22. Загальна позовна давність становить:

- 1 рік;
- 2 роки;
- 3 роки;
- 5 років.

23. Вкажіть договір, за яким кожна зі сторін зобов'язується передати другій стороні у власність один товар в обмін на інший товар:

- купівлі-продажу;
- поставки;
- міни;
- ренти.

24. Вкажіть, скільки існує черг спадкоємців за законом:

- 3;
- 4;
- 5;
- 7.

25. При здійсненні своїх цивільних прав особа:

- має здійснювати цивільні права у межах, наданих їй договором або актами цивільного законодавства
- не може відмовитись від свого майнового права
- не може мати кілька місць проживання;

– може бути примушена до вчинення дій, які не є обов'язковими для неї;

26. Моральна шкода, зокрема, полягає:

– у приниженні честі та гідності фізичної особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи.

– у приниженні честі та гідності фізичної особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи.

– в упущеній вигоді;

– у сплаті неустойки

27. Якщо особа визнана обмежено дієздатною:

– вона може самостійно вчиняти дрібні побутові правочини;

– над нею встановлюється опіка;

– опікун відповідає за шкоду, завдану обмежено дієздатною особою іншій особі;

– її цивільна дієздатність не підлягає поновленню.

28. Опікун або піклувальник може бути призначений:

– органом опіки та піклування;

– навчальним закладом, у якому перебуває особа, щодо якої не призначено опікуна або піклувальника;

– закладом охорони здоров'я;

– закладом соціального захисту населення.

29. Малолітня особа самостійно:

– здійснює особисті немайнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом;

– здійснює майнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом;

– відповідає за завдану нею моральну шкоду;

– відповідає за завдану нею моральну шкоду.

30. Майном згідно з Цивільним кодексом України є:

– майнові права;

– послуги;

– результати інтелектуальної діяльності;

– інформація.

31. Нікчемним є правочин, якщо:

– його недійсність встановлена законом;

– сторони відмовилися від нього;

– одна із сторін або інша заінтересована особа заперечує його дійсність на підставах, встановлених законом;

– сторони неоднаково тлумачать його зміст.

32. Договір є укладеним, якщо:

– сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору;

– сторони визнали необхідність договору для них;

– сторони обмінялися пропозиціями щодо укладення договору;

– сторони підписали протокол про наміри щодо укладення договору.

33. Договір може бути розірваний:

– якщо має місце істотна зміна обставин;

– якщо його укладення пов'язане з корупційним діянням, що встановлено судом;

– у будь-якому випадку;

– якщо він є фіктивним.

34. Шкода, завдана фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена:

– відшкодовується нею на загальних підставах;

– відшкодовується її піклувальником у повному обсязі;

– відшкодовується нею і її піклувальником у повному обсязі;

– не відшкодовується.

35. Не відноситься до способів відшкодування шкоди:

– неустойка.

– передача речі того ж роду і такої ж якості;

– полагодження пошкодженої речі;

– відшкодування завданих збитків;

36. Особа, яка незаконно набула майно:

– зобов'язана повернути його в натурі та відшкодувати шкоду незалежно від строку володіння та користування;

– зобов'язана повернути його в натурі без відшкодування завданої шкоди

незалежно від строку володіння та користування;

- зобов'язана його викупити у власника;
- не зобов'язана його повернути в натурі та відшкодувати шкоду, якщо сплив строк набувальної давності.

37. Відшкодування шкоди НЕ може бути правовим наслідком:

- удаваного правочину.
- вчинення правочину під впливом обману;
- вчинення правочину під впливом насильства;
- вчинення правочину під впливом тяжкої обставини.

II рівень

1. Протягом якого часу з моменту передання непродовольчого товару покупець має право обміняти його у місці купівлі або інших місцях, оголошених продавцем, на аналогічний товар інших розміру, форми, габариту, фасону, комплектації тощо:

- 7 днів;
- 14 днів;
- 1 місяця;
- 3 місяців.

2. Фізична особа у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років (неповнолітня особа) має право:

- самостійно вчиняти цивільні правочини;
- самостійно розпоряджатися своїми доходами;
- самостійно здійснювати права на результати інтелектуальної діяльності;
- розпоряджатися вкладом внесеним іншими особами на її ім'я;
- вчиняти правочини щодо нерухомого майна.

3. Повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка досягла шістнадцяти років, у разі, якщо вона:

- працює за трудовим договором,
- є опікуном;
- є піклувальником;
- є сиротою;

38. Субсидіарна відповідальність означає:

- поряд з відповідальністю боржника додаткову відповідальність іншої особи;
- боржник відповідає за порушення зобов'язання іншими особами, на яких було покладено його виконання;
- кожен із кредиторів має право вимагати виконання, а кожний із боржників повинен виконати обов'язок у рівній частці;
- кожен із кредиторів має право пред'явити боржникові вимогу у повному обсязі.

- записана матір'ю або батьком дитини;
- займається трудовою діяльністю неофіційно.

4. Піклування встановлюється над:

- неповнолітніми особами, які позбавлені батьківського піклування;
- неповнолітніми особами, які мають одного із батьків;
- фізичними особами, цивільна дієздатність яких обмежена;
- фізичними особами, цивільна дієздатність яких припинена;
- психічно хворими;
- інвалідами.

5. Суд встановлює опіку над:

- фізичною особою в разі обмеження її цивільної дієздатності;
- фізичною особою в разі визнання її недієздатною;
- малолітньою особою, яка позбавлена батьківського піклування;
- неповнолітньою особою, яка позбавлена батьківського піклування;
- повнолітньою особою, яка самостійно не може реалізувати свої права.

6. Договір найму житла, якщо у договорі строк не обумовлений, укладається на:

- 1 рік;
- 2 роки;
- 3 роки;
- 5 років.

7. Неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання, називається:

- штраф;
- проценти;
- пеня;
- гарантія.

8. Якщо строк (термін) виконання боржником обов'язку не встановлений або визначений Вкажіть, у який строк від дня пред'явлення вимоги боржник повинен виконати такий обов'язок:

- 3 дні;
- 5 днів;
- 7 днів;
- 14 днів.

9. Спадкоємці фізичної особи, яка оголошена померлою, не мають права відчужувати нерухоме майно, що перейшло до них у зв'язку з відкриттям спадщини, протягом:

- 1 року;
- 2 років;
- 3 років;
- 5 років.

10. Вкажіть, протягом якого часу від дня пред'явлення позикодавцем вимоги про повернення позики вона має бути повернена позичальником, якщо договором не встановлений строк її повернення або цей строк визначений моментом пред'явлення вимоги:

- 14 днів;
- 30 днів;
- 3 місяців;
- 6 місяців.

11. Неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання, називається:

- штраф;
- проценти;
- пеня;
- гарантія.

12. Фізична особа може бути визнана судом безвісно відсутньою, якщо в місці її

постійного проживання немає відомостей про місце її перебування протягом:

- 1 року;
- 2 років;
- 3 років;
- 5 років.

13. Грошова сума або рухоме майно, що видається кредиторіві боржником у рахунок належних з нього за договором платежів, на підтвердження зобов'язання і на забезпечення його виконання, називається:

- гарантія;
- порука;
- завдаток.

14. Договір, за яким одна сторона передає другій стороні у власність майно, а платник взамін цього зобов'язується періодично виплачувати одержувачеві певну грошову суму, називається:

- купівлі-продажу;
- поставки;
- оренди;
- ренти.

15. Договір, за яким одна сторона передає у власність другій стороні грошові кошти або інші речі, визначені родовими ознаками, а інша зобов'язується повернути таку ж суму грошових коштів або таку ж кількість речей того ж роду та такої ж якості, називається:

- купівлі-продажу;
- поставки;
- оренди;
- позики.

16. Спадкоємство за законом має місце у випадках:

- визнання заповіту недійсним ;
- якщо заповітом охоплено не все майно спадкодавця;
- спадкової трансмісії;
- спливу строку дії заповіту;
- заповідального відказу.

17. Право на обов'язкову частку у спадщині мають:

- повнолітні діти;
- батьки;

- неповнолітні діти;
- непрацездатна дружина;
- дружина.

18. Вкажіть, який строк встановлюється для прийняття спадщини з часу відкриття спадщини:

- 1 місяць;
- 3 місяці;
- 6 місяців;
- 12 місяців.

19. Вкажіть, після закінчення якого строку з часу відкриття спадщини видається свідоцтво про право на спадщину спадкоємцям:

- 1 місяця;
- 3 місяців;
- 6 місяців;
- 12 місяців.

20. У другу чергу на спадкування за законом має право:

- батьки спадкодавця;
- рідні брати та сестри спадкодавця;
- діти спадкодавця;
- рідні дід та баба спадкодавця.

21. У третю чергу на спадкування за законом має право:

- рідні дядько та тітка спадкодавця;
- рідні брати та сестри спадкодавця;
- інші родичі спадкодавця;
- рідні дід та баба спадкодавця.

22. У четверту чергу на спадкування за законом має право:

- рідні дядько та тітка спадкодавця;
- рідні брати та сестри спадкодавця;
- рідні дід та баба спадкодавця;
- інші родичі спадкодавця;
- особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш як п'ять років до часу відкриття спадщини.
- особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш як три роки до часу відкриття спадщини.

23. У п'яту чергу на спадкування за законом має право:

- рідні дядько та тітка спадкодавця;
- рідні брати та сестри спадкодавця;

- рідні дід та баба спадкодавця;
- особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш як п'ять років до часу відкриття спадщини;
- інші родичі спадкодавця до шостого ступеня споріднення включно.

24. Спадщина відкривається внаслідок:

- оголошення особи померлою;
- визнання особи безвісно відсутньою;
- визнання особи недієздатною;
- визнання особи обмежено дієздатною;
- смерті особи;
- встановлення над особою опіки;
- встановлення над особою піклування.

25. Спадкування здійснюється за:

- договором;
- законом;
- рішенням суду;
- заповітом;
- рішенням органів державної влади;
- рішенням органів місцевого самоврядування;
- всі відповіді правильні.

26. Часом відкриття спадщини є:

- день смерті спадкодавця;
- день визнання особи обмежено дієздатною;
- день визнання особи безвісно відсутньою;
- день, з якого спадкодавець оголошується померлим;
- день визнання особи недієздатною;
- всі відповіді правильні;
- правильна відповідь відсутня.

27. Оберіть правильні відповіді:

Загальними засадами цивільного законодавства є:

- свобода договору;
- дієздатність;
- здатність бути позивачем і відповідачем у суді;
- об'єктивність;
- свобода підприємницької діяльності.

28. Оберіть правильні відповіді:

Які з вказаних правочинів можуть бути визнані судом недійсними:

- консенсуальні;
- укладені внаслідок обману;
- укладені внаслідок погроз;
- реальні;
- двосторонні.

29. Оберіть правильні відповіді:

Цивільні права і обов'язки виникають:

- з договорів;
- з дієздатності;
- з правоздатності;
- з правочинів.

30. Оберіть правильні відповіді:

Цивільний кодекс України регулює:

- майнові відносини;
- сімейні відносини;
- земельні відносини;
- трудові відносини;
- особисті немайнові відносини.

31. Оберіть правильні відповіді:

Юридичні особи, залежно від порядку їх створення, поділяються на:

- юридичні особи-підприємства;
- юридичні особи-товариства;
- непідприємницькі товариства.
- юридичні особи приватного права;
- юридичні особи публічного права;

32. Оберіть правильні відповіді:

Назвіть об'єкти права інтелектуальної власності:

- художній твір;
- винахід;
- свідоцтво;
- атестат;
- патент.

33. Оберіть правильні відповіді:

У яких відповідях правильно названі суб'єкти права власності в Україні?

- юридична особа;
- рухома річ;
- майно;
- громадянин України;

34. Оберіть правильні відповіді:

Які з тверджень є правильними:

- Цивільний кодекс України був прийнятий 16 січня 2004 року;
- фізична особа може бути визнана судом безвісно відсутньою, якщо протягом трьох років в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування;
- свобода договору є однією із засад цивільного законодавства;
- строк – це певний момент у часі, з настанням якої пов'язана дія чи подія, яка має юридичне значення;
- піклування встановлюється над неповнолітніми особами та обмежено дієздатними особами

35. Оберіть правильні відповіді:

Вставте пропущені слова: “Цивільним законодавством регулюються особисті немайнові та майнові відносини, засновані на юридичній рівності, _____, _____ їх учасників”:

- вільному волевиявленні;
- сумісності;
- дольової участі;
- солідарності;
- майновій самостійності;
- юридичної рівності.

III рівень

1. До об'єктів особистих немайнових відносин належить:

- здоров'я;
- цінні папери;
- ділова репутація;
- речі;
- фірмове найменування;
- гроші.

2. Вкажіть, що з нижченаведеного являється об'єктом майнових відносин:

- здоров'я;
- цінні папери;
- ділова репутація;
- речі;
- фірмове найменування;
- гроші.

3. Якщо у неповнолітньої особи недостатньо майна для відшкодування збитків, додаткову відповідальність несуть:

- держава;
- батьки;
- усиновлювачі;
- опікуни;
- навчальний або виховний заклади;
- піклувальники.

4. У першу чергу на спадкування за законом має право:

- батьки спадкодавця;
- рідні брати та сестри спадкодавця;
- діти спадкодавця;
- один з подружжя (чоловік або жінка);
- рідні дід та баба спадкодавця.

5. При посвідченні заповіту свідками не можуть бути:

- спадкоємці за заповітом;
- спадкоємці за законом;
- члени сім'ї спадкоємців за законом;
- близькі родичі спадкоємців за законом;
- особи, які не можуть підписати заповіт;
- сторонні особи;
- особи, які не можуть прочитати заповіт.
- всі відповіді правильні.

6. При посвідченні заповіту свідками можуть бути:

- посадова особа, яка посвідчує заповіт;
- службова особа, яка посвідчує заповіт;
- нотаріус, який посвідчує заповіт;
- члени сім'ї спадкоємців за законом;
- близькі родичі спадкоємців за законом;
- спадкоємці за законом;
- сторонні особи;
- спадкоємці за заповітом.

7. Фізична особа може бути оголошена судом померлою, якщо:

- у місці її перебування немає відомостей про неї протягом трьох років;
- фізична особа пропала безвісти за обставин, що загрожували їй смертю – протягом шести місяців;
- фізична особа пропала безвісти за обставин, що дають підставу припускати її загибель від певного нещасного випадку – протягом шести місяців;
- фізична особа, яка пропала безвісти у період надзвичайного стану – після спливу двох років після закінчення надзвичайного стану;
- у місці її постійного проживання немає відомостей про неї протягом трьох років.

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – система правових норм, які регулюють майнові і особисті немайнові відносини, що укладаються між фізичними та юридичними особами як рівноправними.

_____ – це система нормативних актів, які містять в собі цивільно-правові норми, що регулюють цивільні відносини.

Тема 7. Основи сімейного права України

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

сім'я _____

шлюб _____

шлюбний договір _____

особисті немайнові права та обов'язки подружжя _____

майнові правовідносини подружжя _____

аліменти _____

позбавлення батьківських прав _____

опіка _____

піклування _____

патронат _____

Завдання 2. Батько 13-річного Олега має невеличку авторемонтну майстерню. Він примушує сина працювати в цій майстерні навіть у той час, коли хлопець повинен бути в школі. Батько аргументує це тим, що син повинен допомагати сім'ї та отримати професію автомеханіка.

Завдання 3. Назвати порядок укладення та припинення шлюбу.

Завдання 4. 17-річна Ірина та 18-річний Микола одружилися. Через півроку у них народилася дитина. Але через рік після народження сина Микола загинув у авіакатастрофі. Ірину сповістили про те, що її дитину заберуть до дитячого будинку, бо вона ще неповнолітня і не здатна сама виховувати малу дитину. *Чи має Ірина шанс залишити дитину з собою?*

Завдання 5. Громадянин Петров Н. та громадянка Семенова Т. вирішили одружитися і подали заяву до РАГСу, але за декілька днів до весілля громадянин Петров відмовився від укладання шлюбу. Громадянка Семенова почала вимагати у Петрова відшкодування грошей, які вона витратила на підготовку до весілля. Петров відмовився відшкодувати гроші, мотивувавши це тим, що тепер він вільний від зобов'язань перед колишньою нареченою. *Чи має Семенова шанси повернути гроші?*

Завдання 6. Валерія – 19 річна студентка медичного університету, проживає у прийомній сім'ї. Її прийомний батько заявляє, що, згідно зі ст. 180 Сімейного кодексу України, батьки утримують своїх дітей до досягнення ними повноліття, а оскільки Валерії вже виповнилося 19 років, то він не має наміру її одягати, взувати, годувати тощо. *Чи має право прийомний батько Валерії?*

Тестові завдання для підсумкового контролю

1 рівень

1. Мінімальний розмір аліментів на одну дитину становить:

- 25 % від заробітної плати;
- 50 % від заробітної плати;
- не менше 25 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку;
- не менше 50 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

2. Шлюбний вік для чоловіка встановлюється у:

- 15 років;
- 16 років;
- 17 років;
- 18 років.

3. Вкажіть, після спливу якого часу від дня подання особами заяви реєструється шлюб:

- негайно;
- 15 днів;
- 1 місяця;
- 2 місяців.

4. Батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею:

- 14 років;
- 16 років;
- 18 років;
- 21 року.

5. Шлюбний вік для жінки встановлюється у:

- 15 років;
- 16 років;

- 17 років;
- 18 років.

6. Вкажіть, після спливу якого часу від дня подання заяви державний орган реєстрації актів цивільного стану виносить постанову про розірвання шлюбу:

- негайно;
- 15 днів;
- 1 місяця;
- 2 місяців.

7. Опікун або піклувальник може бути призначений:

- органом опіки та піклування;
- навчальним закладом, у якому перебуває особа, щодо якої не призначено опікуна або піклувальника;
- закладом охорони здоров'я;
- закладом соціального захисту населення

8. Малолітня особа самотійно:

- здійснює особисті немайнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом;
- здійснює майнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом;
- відповідає за завдану нею моральну шкоду;
- відповідає за завдану нею моральну шкоду.

II рівень

1. Вкажіть, з якого віку учасник сімейних відносин має право на безпосереднє звернення до суду за захистом свого права або інтересу:

- 12 років;
- 14 років;
- 16 років;
- 18 років.

2. Батьки (за умови, що вони можуть надавати матеріальну допомогу) зобов'язані утримувати повнолітніх дітей, якщо вони продовжують навчання і у зв'язку з цим потребують матеріальної допомоги, до досягнення:

- до 17 років;
- до 18 років;
- до 21 року;
- до 23 років.

III рівень

1. Опіка припиняється у разі:

- досягнення недієздатною фізичною особою повноліття;
- передачі підопічної особи батькам;
- досягнення підопічним чотирнадцяти років;
- поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, яка була визнана недієздатною;
- зняття інвалідності;
- досягнення підопічним тринадцяти років.

2. Піклування припиняється у разі:

- передачі малолітньої особи батькам;
- досягнення фізичною особою повноліття;
- надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності;
- досягнення підопічним чотирнадцяти років;
- зняття інвалідності;
- поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – сукупність правових норм і принципів, які регулюють та охороняють особисті й пов'язані з ними майнові відносини фізичних осіб, що виникають із шлюбу й належності до сім'ї.

_____ – це суспільні **відносини**, врегульовані нормами **сімейного** права, що виникають із шлюбу, споріднення, усиновлення та інших форм влаштування дітей, що залишилися без піклування батьків.

Тема 8. Основи трудового права України

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

трудове право _____

трудові правовідносини _____

суб'єкти трудових правовідносин _____

колективний договір _____

колективна угода _____

трудовий договір _____

контракт _____

трудова книжка _____

трудова дисципліна _____

трудовий спір _____

Завдання 2. Назвіть та схарактеризуйте види відпусток

Завдання 3. Адміністрація підприємства веде набір працівників для виконання підсобних робіт. На дверях відділу кадрів вивішено таке оголошення:
«Перелік документів, необхідних для оформлення на роботу: 1)Паспорт; 2)трудова книжка; 3)атестат про середню освіту; 4) довідка про партійну приналежність; 5)медична довідка; 6)довідка з ЖЕКу про відсутність заборгованості з комунальних платежів. *Прокоментуйте зміст оголошення з правової точки зору.*

Завдання 4. До відділу кадрів підприємства прийшли двоє хлопців – Віталій (16 років) і Євген (14 років). На календарі літо, і вони бажали б тимчасово працювати в період літніх канікул. *Ви – начальник відділу кадрів. Яке рішення ви приймете?*

Завдання 5. 24 червня 2001 р. сантехнік Мукачівського водоканалу Ребрик працює з 8 до 12 год, а потім після обідньої перерви з 13-ої до 17-ої, до 18-ої год він був зайнятий на заміні труби водопостачання, яка вийшла з ладу. Він працював за погодинною системою оплати праці. Його заробіток становив 1 гривня за одну годину. *Скільки грошей він заробив за цей день? Свою відповідь обґрунтуйте.*

Тестові завдання для підсумкового контролю

I рівень

1. Загальний строк випробування при прийнятті на роботу становить:

- 1 місяць;
- 2 місяці;
- 3 місяці;
- 6 місяців.

2. Вкажіть, протягом якого часу нез'явлення на роботу внаслідок тимчасової непрацездатності тягне за собою розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу:

- більше 1 місяця;
- більше 3 місяців;
- більше 4 місяців;
- більше 6 місяців.

3. Вкажіть, скільки годин на тиждень становить скорочена тривалість робочого часу для працівників віком від 16 до 18 років:

- 24 години;
- 36 годин;
- 38 годин;
- 40 годин.

4. Вкажіть, на скільки годин встановлена тривалість роботи (зміни) скорочується при роботі в нічний час:

- на 30 хвилин;
- на 1 годину;
- на 2 години;
- на 3 години.

5. Максимальний час перерви для відпочинку і харчування становить:

- 30 хвилин;
- 45 хвилин;
- 1 годину;
- 2 години.

6. Тривалість щорічної основної відпустки становить не менше:

- 15 днів;
- 24 днів;
- 31 дня;
- 45 днів.

7. Робота в надурочний час за погодинною системою оплати праці оплачується:

- як завжди;
- на 20% більше;
- у подвійному розмірі;
- у потрійному розмірі.

8. Вкажіть, скільки разів на місяць виплачується заробітна плата працівникам:

- 1 раз;
- не менше 2 разів;
- не менше 3 разів.

9. Строк випробування при прийнятті на роботу робітників не може перевищувати:

- 1 місяць;
- 2 місяці;
- 3 місяці;
- 6 місяців.

10. Працівник має право розірвати трудовий договір, укладений на невизначений строк, попередивши про це власника або уповноважений ним орган письмово за:

- 3 дні;
- тиждень;
- 2 тижні;
- місяць.

11. Вкажіть, скільки годин на тиждень не може перевищувати нормальна тривалість робочого часу працівників:

- 24 години;
- 36 годин;
- 38 годин;
- 40 годин.

12. Вкажіть, на скільки годин напередодні святкових і неробочих днів скорочується тривалість роботи працівників:

- на 30 хвилин;
- на 1 годину;
- на 2 години;
- на 3 години.

13. Вкажіть, які години відносить КЗпП до нічного часу:

- з 20 до 8 години;
- з 21 до 7 години;
- з 22 до 6 години;
- з 23 до 5 години.

14. Тривалість щотижневого безперервного відпочинку повинна бути не менш як:

- 12 годин;
- 24 години;
- 36 годин;
- 42 години.

15. Після закінчення якого строку безперервної роботи працівникам надаються щорічні основна та додаткові відпустки повної тривалості у перший рік роботи:

- 6 місяців;
- 9 місяців;
- 11 місяців;
- 12 місяців.

16. Вкажіть, як оплачується робота у святковий і неробочий день за погодинною системою оплати праці:

- як завжди;
- на 20% більше;
- у подвійному розмірі;
- у потрійному розмірі.

17. Вкажіть, до досягнення якого віку дитиною жінці надається відпустка для догляду за дитиною з виплатою за ці періоди допомоги відповідно до законодавства:

- 1 року;

- 2 років;
- 3 років;
- 6 років.

18. На підставі медичного висновку жінкам надається оплачувана відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами (до пологів) тривалістю:

- до 30 днів;
- до 56 днів;
- до 70 днів;
- до 90 днів

19. Працівникам, що стають на роботу вперше, трудова книжка оформлюється після видання наказу про прийняття на роботу не пізніше:

- п'яти днів;
- одного тижня;
- одного місяця.

20. Мінімальний щоденний відпочинок між робочими днями (змінами) має становити не менше:

- 6 годин;
- 10 годин;
- 12 годин;
- 24 годин.

21. На підставі медичного висновку жінкам надається оплачувана відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами (після пологів) тривалістю:

- до 30 днів;
- до 56 днів;
- до 70 днів;
- до 90 днів.

II рівень

1. Вкажіть, на який строк власник має право перевести працівника на іншу роботу, не обумовлену трудовим договором, без його згоди, для відвернення або ліквідації наслідків стихійного лиха, виробничих аварій, а також інших обставин:

- до 1 місяця;
- до 2 місяців;
- до 3 місяців;
- до 6 місяців.

2. Вкажіть, не пізніше якого строку з дня вчинення проступку може бути накладене дисциплінарне стягнення власником або уповноваженим ним органом до працівника:

- 1 місяця;
- 2 місяців;
- 3 місяців;
- 6 місяців.

3. Вкажіть, не пізніше якого строку, з дня виявлення, застосовується дисциплінарне стягнення власником або уповноваженим ним органом до працівника:

- 1 місяця;
- 2 місяців;
- 3 місяців;
- 6 місяців.

4. Крім загальної перерви для відпочинку й харчування, додаткові перерви для годування дитини надаються жінкам, що мають дітей віком:

- до 3 місяців;
- до 6 місяців;
- до 1 року;
- до 1,5 року.

5. Вкажіть, який із перелічених органів встановлює розмір мінімальної заробітної плати:

- місцеві державні адміністрації;
- Міністерство праці та соціальної політики України;
- Верховна Рада України;
- Кабінет Міністрів України;
- Президент України.

6. Дія колективного договору поширюється:

- на усіх працівників, що працюють у роботодавця;
- тільки на членів профспілки;
- тільки на тих працівників, які працювали на момент укладення колективного договору.

III рівень

1. Забороняється залучати до роботи в нічний час:

- працівників до 18 років;
- працівників до 21 року;
- вагітних жінок;
- жінок, що мають неповнолітніх дітей;
- працівників за висновком МСЕК.

2. Накладати стягнення за порушення трудової дисципліни має право:

- директор підприємства;
- роботодавець;
- головний інженер;
- начальник відділу кадрів;
- головний бухгалтер.

3. Забороняється залучати до надурочних робіт:

- працівників до 18 років;
- працівників до 21 року;
- вагітних жінок;
- жінок, що мають неповнолітніх дітей;
- працівників, які навчаються в загальноосвітніх школах і професійно-технічних училищах без відриву від виробництва, в дні занять;
- працівників, які навчаються у вищих навчальних закладах без відриву від виробництва, в дні занять.

4. Трудовий договір, укладений на невизначений строк, а також строковий трудовий договір до закінчення строку його чинності можуть бути розірвані власником або уповноваженим ним органом лише у випадках:

- прогулу (в тому числі відсутності на роботі більше трьох годин протягом робочого дня) без поважних причин;
- нез'явлення на роботу протягом більш як двох місяців підряд внаслідок тимчасової непрацездатності;
- систематичного невиконання працівником без поважних причин обов'язків, якщо до працівника раніше застосовувалися заходи дисциплінарного чи громадського стягнення;
- відмови працівника від переведення на роботу в іншу місцевість разом з підприємством;
- появи на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння.

5. До конституційних принципів трудового права України належать:

- використання примусової праці забороняється;
- державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову;

- кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці;
- використання праці жінок і неповнолітніх на небезпечних для їхнього здоров'я роботах забороняється;
- кожен має право на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.

6. До трудової книжки вносяться відомості про:

- оголошення подяки;
- нагородження державними нагородами;
- просування по службі;
- участь у громадському житті трудового колективу;
- дисциплінарні стягнення;
- відкриття, на які видано дипломи.

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – об'єктивно відокремлена система взаємопов'язаних правових норм яка регулює трудові й тісно пов'язані з ними суспільні відносини.

_____ – це основний документ про трудову діяльність працівника, який підтверджує стаж роботи, а також дає змогу власнику при прийнятті на роботу мати уяву про досвід роботи працівника.

Тема 9. Основи соціального законодавства України

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

соціальне страхування _____

соціальне забезпечення _____

державне пенсійне забезпечення _____

комерційне пенсійне забезпечення _____

пенсія за віком _____

пенсія у зв'язку з інвалідністю _____

пенсію у разі втрати годувальника _____

пенсія за вислугу років _____

Завдання 2. Назвати та схарактеризувати види соціального захисту.

Завдання 3. Скласти схему пенсійного забезпечення.

Завдання 4. Схарактеризувати види пенсій.

Завдання 5. Схарактеризувати види соціальної допомоги сім'ям з дітьми.

Тестові завдання для підсумкового контролю

I рівень

1. Відповідно до Конституції України пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від:

- прожиткового мінімуму, встановленого органами місцевого самоврядування;
- прожиткового мінімуму, встановленого міжнародно-правовими актами;
- мінімальної заробітної плати;
- прожиткового мінімуму, встановленого законом;
- достатнього життєвого рівня;
- нормального життєвого рівня.

2. Відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» у солідарній системі виплата пенсій здійснюється за рахунок коштів:

- виключно загального фонду Державного бюджету;
- виключно спеціального фонду Державного бюджету;
- Пенсійного фонду;
- фонду загальнообов'язкового державного соціального забезпечення;
- фонду Державного майна України;
- виключно за рахунок коштів пенсіонерів;

- немає правильної відповіді.

3. Затвердження загальнодержавних програм соціального розвитку відносяться до повноважень:

- Міністерства праці і соціальної політики України;
- Кабінету Міністрів України;
- Верховної Ради України;
- обласних державних адміністрацій;
- Президента України;
- органів місцевого самоврядування;
- органів регіонального самоврядування.

4. Вкажіть, у яких закладах охорони здоров'я, відповідно до Конституції України, медична допомога надається безоплатно:

- виключно у державних закладах;
- виключно у комунальних закладах;
- у державних і комунальних закладах;
- у державних та комунальних закладах, за виключенням спеціалізованих інститутів;
- виключно в акредитованих державних закладах ;
- виключно у соціальних закладах охорони здоров'я;
- у всіх без винятку закладах охорони здоров'я.

II рівень

1. Назвіть елементи системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»:

- солідарна система;
- субсидіарна система;
- пропорційна система;
- мажоритарна система;
- диференційна система;
- накопичувальна система пенсійного страхування;
- система абсолютного страхування.

2. Назвіть елементи системи накопичувального пенсійного забезпечення відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»:

- система недержавного пенсійного забезпечення;
- субсидіарна система;
- пропорційна система;
- мажоритарна система;
- солідарна система;
- накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- диференційна система.

3. Відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» система недержавного пенсійного забезпечення базується на засадах:

- загальнообов'язкової участі всіх суб'єктів;
- добровільної участі громадян;

- обов'язкової участі роботодавців;
- добровільної участі роботодавців;
- обов'язкової участі роботодавців державної форми власності;
- обов'язкової участі роботодавців – резидентів України;
- обов'язкової участі роботодавців – іноземних громадян.

III рівень

1. Загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню підлягають:

- особи, які забезпечують себе роботою самостійно;
- всі громадяни України;
- громадяни України, які працюють у розташованих за межами України дипломатичних представництвах, консульських установах України;
- особи, які відповідно до законів отримують допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- всі іноземці, які постійно проживають на території України;
- члени фермерського господарства

2. Назвіть рівні системи пенсійного забезпечення в Україні відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»:

- солідарна система;
- індивідуальне пенсійне страхування;
- накопичувальна система пенсійного страхування;
- комунальне пенсійне страхування;
- система недержавного пенсійного забезпечення;
- субсидіарна система;
- загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття.

3. Право на соціальний захист, передбачене в Конституції України, включає право на:

- забезпечення громадян у старості;
- забезпечення громадян у разі втрати годувальника;
- забезпечення громадян у разі втрати правоздатності;

- забезпечення громадян у разі часткової втрати працездатності;
- у разі звільнення з роботи за ініціативи працедавця;
- забезпечення громадян у разі тимчасової втрати працездатності;
- забезпечення громадян у разі засудження за умисний злочин.

4. Вкажіть, які права у сфері охорони здоров'я закріплені у Конституції України:

- право на медичну допомогу;
- право на санітарне страхування;
- право на медичне страхування;
- право на оздоровчо-профілактичне страхування;
- право на охорону здоров'я;
- право на охорону вкладів у лікарняні каси;
- право на державне фінансування оздоровчо-профілактичного страхування.

5. Створення мережі яких закладів для догляду за непрацездатними передбачає стаття 46 Конституції України:

- приватних;
- закритого типу;
- загальнодоступного типу;
- комунальних;
- спеціалізованих за віковою ознакою;
- державних;
- індивідуального догляду.

6. Назвіть види державних пенсій за Законом України «Про пенсійне забезпечення»:

- за віком;
- по інвалідності;
- в разі втрати годувальника;

– в разі тимчасової втрати працездатності;
– за станом здоров'я;

– за вислугу років;
– в разі визнання безробітним.

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – система суспільно-економічних заходів, спрямованих на матеріальне забезпечення населення від соціальних ризиків (хвороба, інвалідність, старість, втрата годувальника, безробіття, нещасний випадок на виробництві тощо)

_____ – регулярна грошова виплата (у розрахунку на місяць), яка призначається у встановленому державою порядку як захід матеріального забезпечення певних категорій осіб за принципами пенсійного страхування, загальнолюдської солідарності та субсидування.

Тема 10. Основи кримінального права України

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

кримінальне право _____

кримінальне правопорушення _____

склад кримінального правопорушення _____

стадії вчинення кримінального правопорушення _____

кримінальна відповідальність _____

осудність особи _____

амністія _____

помилування _____

судимість _____

Завдання 2. Назвати та схарактеризувати принципи кримінального права України.

Завдання 3. Скласти схему ознак, що характеризують наявність кримінального правопорушення.

Завдання 4. Група молодих людей 18–21 року вирішила розважитися. Вони взяли автомобіль у сусіда Дмитра, щоб покататися. «Сусід не помітить. Він у відрядженні. Все буде добре. З нами нічого не трапиться», – говорив один із них.

Завдання 5. Під час полювання мисливець почув у кущах важкі кроки і, очікуючи саме з цього напрямку появи звіра, здійснив постріл з рушниці. Але, як виявилось, замість звіра до місця розташування мисливців наближався їхній товариш, що запізнився. Чоловік отримав важке поранення, від якого пізніше помер у лікарні.

Тестові завдання для підсумкового контролю

І рівень

1. Вкажіть, зі скількох частин складається Кримінальний кодекс України:

- однієї;
- двох;
- трьох;
- чотирьох.

2. Злочин, за який передбачене покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше п'яти років, називається:

- малозначним;
- нетяжким;
- середньої тяжкості;
- тяжким;
- особливо тяжким;
- кримінальним проступком.

3. Злочин, за який передбачене покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі, називається:

- малозначним;
- невеликої тяжкості;
- середньої тяжкості;
- тяжким;
- особливо тяжким;
- довічним.

4. Заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами, називається:

- необхідна оборона;
- крайня необхідність;
- уявна оборона.

5. Вкажіть вік, з якого за загальним правилом настає кримінальна відповідальність:

- 14 років;
- 16 років;
- 18 років;

– 21 рік.

6. Кримінальне правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі, називається:

- малозначним;
- невеликої тяжкості;
- середньої тяжкості;
- тяжким;
- особливо тяжким;
- кримінальним проступком.

7. Громадські роботи згідно з ККУ призначаються на термін:

- від 20 до 60 год.;
- від 50 до 150 год.;
- від 60 до 240 год.;
- від 100 до 300 год.

8. Злочин, за який передбачене покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше десяти років, називається:

- малозначним;
- невеликої тяжкості;
- середньої тяжкості;
- тяжким;
- особливо тяжким;
- довічним.

9. Дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, називаються:

- необхідна оборона;
- крайня необхідність;
- уявна оборона.

10. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює злочинність діяння:

- завжди має зворотню силу;
- не має зворотної сили в часі;
- має зворотню силу, якщо та вирішить суд;

- не має зворотної дії в часі, якщо так вирішить суд;
- не має зворотної дії в часі, якщо передбачає покарання у вигляді позбавлення волі.

II рівень

1. Вкажіть, скільки видів співучасників існує за ККУ:

- 2;
- 3;
- 4;
- 5;
- 6;
- 7.

2. Вкажіть, на який строк встановлюється покарання у виді виправних робіт згідно з ККУ:

- від 1 місяця до 1 року;
- від 3 місяців до 2 років;
- від 6 місяців до 2 років;
- від 1 року до 3 років.

3. Вкажіть, скільки видів злочинів залежно від ступеня тяжкості визначено в ККУ:

- 2;
- 3;
- 4;
- 5;
- 6;
- 7.

4. Вкажіть, скільки видів покарань існує за ККУ:

- 5;
- 7;
- 10;
- 12;
- 15;
- 21.

5. Вкажіть, які з нижче наведених покарань відносяться до додаткових:

- арешт;
- позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу;
- громадські роботи;

- виправні роботи;
- конфіскація майна.

6. Особа у разі засудження до покарання менш суворого, ніж обмеження волі звільняється від відбування покарання, якщо з дня набрання чинності обвинувальним вироком його не було виконано в такі строки:

- 2 роки;
- 3 роки;
- 5 років;
- 8 років;
- 10 років;
- 15 років.

7. Особа у разі засудження до покарання у виді обмеження волі звільняється від відбування покарання, якщо з дня набрання чинності обвинувальним вироком його не було виконано в такі строки:

- 2 роки;
- 3 роки;
- 5 років;
- 8 років;
- 10 років;
- 15 років.

8. Особа у разі засудження до покарання у виді позбавлення волі за нетяжкий злочин, а також при засудженні до позбавлення волі на строк не більше п'яти років за тяжкий злочин звільняється від відбування покарання, якщо з дня набрання чинності обвинувальним вироком його не було виконано в такі строки:

- 2 роки;
- 3 роки;
- 5 років;
- 8 років;
- 10 років;
- 15 років.

9. Особа у разі засудження до покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років за тяжкий злочин, а також при засудженні до позбавлення волі на строк не більше десяти років за особливо тяжкий злочин звільняється від відбування покарання, якщо з дня набрання чинності обвинувальним вироком його не було виконано в такі строки:

- 2 роки;
- 3 роки;
- 5 років;
- 8 років;
- 10 років;
- 15 років.

10. Особа у разі засудження до покарання у виді позбавлення волі на строк більше десяти років за особливо тяжкий злочин звільняється від відбування покарання, якщо з дня набрання чинності обвинувальним вироком його не було виконано в такі строки:

- 2 роки;
- 3 роки;
- 5 років;
- 8 років;
- 10 років;
- 15 років.

11. Вкажіть, які з нижче наведених покарань можуть застосовуватися як основні та додаткові:

- арешт;
- штраф;
- громадські роботи;
- виправні роботи;
- конфіскація майна.
- позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
- позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

12. Покарання у виді арешту встановлюється на строк:

- до 15 діб;
- до 1 місяця;
- від 1 до 3 місяців;
- від 1 до 6 місяців.
- до 10 років;
- до 15 років.

13. Відповідно до ККУ позбавлення права обіймати певні посади або займатися

певною діяльністю може бути призначене як основне покарання на строк:

- від 1 до 2 років;
- від 1 до 3 років;
- від 1 до 5 років;
- від 2 до 3 років;
- від 2 до 5 років;

14. Відповідно до ККУ позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене як додаткове покарання на строк:

- від 1 до 2 років;
- від 1 до 3 років;
- від 1 до 5 років;
- від 2 до 3 років;
- від 2 до 5 років;
- від 3 до 5 років.

15. Покарання у виді обмеження волі встановлюється на строк:

- до 15 діб;
- до 1 місяця;
- від 1 до 3 місяців;
- від 1 до 6 місяців;
- від 1 до 3 років;
- від 1 до 5 років;
- від 3 до 10 років;
- до 15 років.

16. Покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні призначається військовослужбовцям строкової служби на строк:

- від 1 до 3 місяців;
- від 1 до 6 місяців;
- від 3 до 6 місяців;
- від 6 місяців до 1 року;
- від 6 місяців до 2 років;
- від 6 місяців до 3 років.

17. Відповідно до ККУ одному дню позбавлення волі відповідають:

- один день тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або арешту;
- два дні тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або арешту;
- три дні тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або арешту;
- один день обмеження волі;
- два дні обмеження волі;
- три дні обмеження волі.

18. Відповідно до ККУ одному дню позбавлення волі відповідають:

- один день службового обмеження для військовослужбовців або один день виправних робіт;
- два дні службового обмеження для військовослужбовців або два дні виправних робіт;
- три дні службового обмеження для військовослужбовців або три дні виправних робіт;
- чотири години громадських робіт;
- шість годин громадських робіт;
- вісім годин громадських робіт.

19. За загальним правилом умовно-дестрокове звільнення від відбування покарання за кримінальний проступок або нетяжкий злочин, крім корупційних кримінальних правопорушень або кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керували транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також за необережний тяжкий злочин може бути застосоване після фактичного відбуття засудженням:

- не менше однієї третини строку покарання, призначеного судом;
- не менше половини строку покарання, призначеного судом;
- не менше двох третин строку покарання, призначеного судом;
- не менше трьох чвертей строку покарання, призначеного судом.

20. За загальним правилом умовно-дестрокове звільнення від відбування покарання за умисний особливо тяжкий злочин, а також покарання, призначеного

особі, яка раніше звільнялася умовно-дестроково і знову вчинила умисне кримінальне правопорушення протягом невідбутої частини покарання може бути застосоване після фактичного відбуття засудженням:

- не менше однієї третини строку покарання, призначеного судом;
- не менше половини строку покарання, призначеного судом;
- не менше двох третин строку покарання, призначеного судом;
- не менше трьох чвертей строку покарання, призначеного судом.

21. За загальним правилом умовно-дестрокове звільнення від відбування покарання за корупційний нетяжкий злочин або кримінальне правопорушення, пов'язане з корупцією, порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керували транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, умисний тяжкий злочин чи необережний особливо тяжкий злочин, а також у разі, якщо особа раніше відбувала покарання у виді позбавлення волі за умисне кримінальне правопорушення і до погашення або зняття судимості знову вчинила умисне кримінальне правопорушення, за яке вона засуджена до позбавлення волі. може бути застосоване після фактичного відбуття засудженням:

- не менше однієї третини строку покарання, призначеного судом;
- не менше половини строку покарання, призначеного судом;
- не менше двох третин строку покарання, призначеного судом;
- не менше трьох чвертей строку покарання, призначеного судом.

III рівень

1. Елементами складу кримінального правопорушення є:

- об'єкт;
- юридичні факти;
- суб'єкт;
- суб'єктивна сторона;
- зміст правових відносин;
- об'єктивна сторона.

2. Вкажіть, які з нижченаведених кримінальних покарань відносяться до основних:

- арешт;
- громадські роботи;
- виправні роботи;
- конфіскація майна;

– позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

3. Довічне позбавлення волі не застосовується:

- до осіб, що вчинили злочин вперше;
- до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років;
- до осіб, що визнали свою вину і щиро покаялися;
- до осіб у віці понад 55 років;
- до осіб у віці понад 65 років;
- до осіб, що активно сприяли розкриттю кримінального правопорушення;
- до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення кримінального правопорушення;
- до жінок, що були в стані вагітності на момент постановлення вироку.

4. Прямий умисел наявний, якщо:

- особа не бажала настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння;
- особа не усвідомлювала суспільно небезпечного характеру свого діяння;
- особа передбачала суспільно небезпечні наслідки свого діяння;
- особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння,
- особа не передбачала суспільно небезпечні наслідки свого діяння, хоча повинна була їх передбачити;
- особа легковажно розраховувала на відвернення суспільно небезпечних наслідків свого діяння;
- особа бажала настання суспільно небезпечні наслідки свого діяння.

5. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим організованою групою, якщо:

- в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше);
- які ситуативно утворили об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) злочинів;
- співучасники об'єднані єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи;

– в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (дві і більше);

- які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) злочинів;
- співучасники об'єднані розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення умислу;
- співучасники об'єднані єдиним умислом, що відомий всім учасникам групи.

6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям можливе, якщо винна особа:

- вперше вчинила кримінальний проступок або необережний нетяжкий злочин;
- вперше вчинила умисний нетяжкий злочин;
- після вчинення кримінального правопорушення щиро покаялася;
- активно сприяла розкриттю кримінального правопорушення;
- частково відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду;
- повністю відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду;
- примирилася з потерпілим.

7. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням із потерпілим можливе, якщо винна особа:

- вперше вчинила кримінальний проступок або необережний нетяжкий злочин;
- вперше вчинила умисний нетяжкий злочин;
- вперше вчинила умисний злочин середньої тяжкості;
- вперше вчинила умисний тяжкий злочин;
- після вчинення кримінального правопорушення щиро покаялася перед потерпілим;
- надала потерпілому невідкладну медичну допомогу;
- відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду;
- примирилася з потерпілим.

8. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки можливе, якщо винна особа:

- вперше вчинила кримінальний проступок або необережний нетяжкий злочин;
- вперше вчинила злочин середньої тяжкості;
- вперше вчинила необережний тяжкий злочин;
- після вчинення кримінального правопорушення щиро покалася;
- протягом року з дня передачі її на поруки виправдає довіру колективу, не ухилятиметься від заходів виховного характеру та не порушуватиме громадського порядку;
- відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду;
- повністю відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду;
- примирилася з потерпілим.

9. Вкажіть обставини, що обтяжують кримінальну відповідальність:

- вчинення кримінального правопорушення особою повторно та рецидив злочинів;
- вчинення кримінального правопорушення внаслідок збігу тяжких особистих, сімейних чи інших обставин;
- вчинення кримінального правопорушення особою, що перебуває у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних або інших одурманюючих засобів;
- добровільне відшкодування завданого збитку або усунення заподіяної шкоди;
- вчинення кримінального правопорушення з використанням умов воєнного або надзвичайного стану, інших надзвичайних подій;
- вчинення кримінального правопорушення з перевищенням меж крайньої необхідності.

10. Вкажіть обставини, щопом'якшують кримінальну відповідальність:

- вчинення кримінального правопорушення особою повторно та рецидив;
- вчинення кримінального правопорушення внаслідок збігу тяжких особистих, сімейних чи інших обставин;
- вчинення кримінального правопорушення особою, що перебуває у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних або інших одурманюючих засобів;
- добровільне відшкодування завданого збитку або усунення заподіяної шкоди;
- вчинення кримінального правопорушення з використанням умов воєнного або надзвичайного стану, інших надзвичайних подій;
- вчинення кримінального правопорушення з перевищенням меж крайньої необхідності.

11. До неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, судом можуть бути застосовані такі основні види покарань:

- попередження;
- штраф;
- конфіскація майна;
- громадські роботи;
- обмеження волі;
- виправні роботи;
- арешт;
- позбавлення волі на певний строк.
- довічне позбавлення волі.

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – система правових норм, які охороняють від злочинних посягань на права і свободи людини і громадянина, конституційний лад, усі види власності тощо, установлюючи міру кримінальної відповідальності за їх вчинення.

_____ – це нормативно-правовий акт вищої юридичної сили, що регулює найважливіші суспільні відносини шляхом встановлення загальнообов'язкових правил (норм); прийнятий в особливому порядку законодавчим органом (наприклад, парламентом); або безпосередньо народом.

_____ – передбачене Кримінальним кодексом України суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.

Тема 11. Основи адміністративного права України

Завдання 1. Розтлумачити зміст наступних понять та термінів:

адміністративне право _____

державна служба _____

посада _____

адміністративне припинення _____

адміністративне стягнення _____

адміністративне запобігання _____

адміністративне затримання _____

Завдання 2. Назвіть суб'єктів адміністративних правовідносин.

Завдання 3. На вулиці підлітки голосно співали пісні, брутально лялися, на зауваження перехожих не реагували або відповідали лайкою. Їх затримав наряд поліції і з'ясувалося, що двом із затриманих по 14 років, одному – 15, а двом – 17 років.

Завдання 4. Біля двору громадянина Зайцева тривалий час складовано цеглу, шлакоблоки, інші будівельні матеріали. Після неодноразових попереджень на цю людину рішенням адміністративної комісії при міськвиконкомі було накладено штраф. Зайцев

Тестові завдання для підсумкового контролю

I рівень

1. Складова адміністративно-правової норми, в якій зазначені обставини (умови), з настанням чи ненастанням яких припис вступає в дію, називається:

- гіпотеза;
- диспозиція;
- санкція.

2. Норми, які приписують носіям прав та обов'язків здійснювати ті чи інші дії правового характеру, називаються:

- зобов'язальні;
- забороняючі;
- уповноважуючі;
- рекомендаційні.

3. Здатність суб'єктів реалізовувати свої права та обов'язки адміністративно-правового характеру, називається:

- адміністративна правоздатність
- адміністративна дієздатність;
- адміністративна деліктоздатність.

4. Вкажіть вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність:

- 14 років;
- 16 років;
- 18 років;
- 21 рік.

5. Адміністративний арешт як адміністративне стягнення застосовується на строк до:

- 3 діб;
- 5 діб;
- 10 діб;
- 15 діб;
- 1 місяця;
- 2 місяців.

6. Адміністративне стягнення у вигляді виправних робіт призначається:

- органами внутрішніх справ (поліція);
- прокуратурою;
- судом.

7. Адміністративне стягнення у вигляді громадських робіт призначається:

- органами внутрішніх справ (поліцією);
- прокуратурою;
- судом.

8. Громадські роботи згідно з КУпАП призначаються на термін:

- від 10 до 50 год.;
- від 20 до 60 год.;
- від 50 до 150 год.;
- від 60 до 240 год.

9. Адміністративне стягнення у вигляді позбавлення наданого громадянину права полювання застосовується на строк до:

- 1 року;
- 2 років;
- 3 років;
- 4 років;
- 5 років.

10. Адміністративне стягнення у вигляді позбавлення наданого громадянину права керування транспортними засобами застосовується на строк до:

- 1 року;
- 2 років;
- 3 років;
- 4 років;
- 5 років.

11. Основна частина адміністративно-правової норми, в якій визначено конкретне правило поведінки, називається:

- гіпотеза;
- диспозиція;
- санкція.

12. Норми, які встановлюють можливість для виконавців діяти в межах їхніх приписів і наділяють їх правом вибору відповідної моделі поведінки в межах, що дозволено чинним законодавством, називаються:

- зобов'язуючі;
- заборонні;
- уповноважуючі;
- рекомендаційні.

13. Здатність суб'єкта нести юридичну відповідальність за порушення адміністративно-правових норм називається:

- адміністративна правоздатність;
- адміністративна дієздатність;
- адміністративна деліктоздатність.

14. За загальним правилом адміністративне стягнення може бути накладене не пізніше як:

- через місяць з дня вчинення правопорушення;
- через 2 місяці з дня вчинення правопорушення;
- через 3 місяці з дня вчинення правопорушення;
- через 6 місяців з дня вчинення правопорушення;
- через рік з дня вчинення правопорушення;
- через 3 роки з дня вчинення правопорушення.

15. За загальним правилом при триваючому правопорушенні адміні-

стративне стягнення може бути накладено не пізніше як:

- через місяць з дня вчинення правопорушення;
- через 2 місяці з дня вчинення правопорушення;
- через 3 місяці з дня вчинення правопорушення;
- через 6 місяців з дня вчинення правопорушення;
- через рік з дня вчинення правопорушення;
- через два місяці з дня його виявлення.

16. Виправні роботи згідно з КУпАП застосовуються на строк до:

- 15 діб;
- 1 місяця;
- 2 місяців;
- 3 місяців;
- 6 місяців;
- 1 року.

17. Адміністративне стягнення у вигляді адміністративного арешту може призначати:

- органи внутрішніх справ (міліція);
- прокуратура;
- суд.

II рівень

1. Вкажіть обставини, що обтяжують адміністративну відповідальність:

- вчинення правопорушення неповнолітнім;
- вчинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин;
- вчинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року;
- вчинення правопорушення в стані сп'яніння.

2. Вкажіть, які з нижченаведених суб'єктів відносяться до колективних:

- державні органи;
- іноземні громадяни;
- трудові колективи;

- громадяни України.

3. До джерел адміністративного права відноситься:

- Конституція України;
- КУпАП;
- рішення судів загальної юрисдикції;
- ухвали Конституційного Суду України.

4. Вкажіть обставини, що пом'якшують адміністративну відповідальність:

- вчинення правопорушення неповнолітнім;
- вчинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин;

– вчинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року;

– вчинення правопорушення в стані сп'яніння.

III рівень

1. До складу адміністративно-правових відносин входить:

- об'єкт;
- суб'єкт;
- суб'єктивна сторона;
- зміст правових відносин;
- об'єктивна сторона.

2. Вкажіть, які з нижченаведених видів адміністративних стягнень можуть застосовуватись як основні та додаткові:

- штраф;
- виправні роботи;
- адміністративний арешт;
- конфіскація;
- позбавлення спеціального права;
- оплатне вилучення предмета.

3. До складу адміністративного правопорушення входить:

- об'єкт;
- юридичні факти;
- суб'єкт;
- суб'єктивна сторона;
- зміст правових відносин;
- об'єктивна сторона.

4. За вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу:

- зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;
- штраф;
- попередження;
- громадські роботи;
- догана або сувора догана;
- виправні роботи.

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – це система правових норм, які регулюють управлінські відносини у сфері здійснення виконавчої влади, розпорядничої діяльності державного апарату, його взаємовідносин з іншими державними та недержавними організаціями і громадянами.

_____ – це суспільні відносини у сфері державного управління, учасники яких виступають носіями прав і обов'язків, урегульованих нормами адміністративного права.

Тема 12. Основи житлового права України

Завдання 1. Розкрийте зміст понять:

право на житло _____

соціальне житло _____

житловий фонд _____

приватизація житла _____

Завдання 2. На підставі якого державного документа підтверджується відношення громадянина до житла?

Завдання 3. Вкажіть шляхи (способи) реалізації права на житло громадянами України:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

Завдання 4. Схарактеризуйте договір найму житла, користуючись ст. 810–815 Цивільного кодексу України.

Предмет _____

Сторони _____

Форма укладення _____

Завдання 5. Порівняйте поняття визначивши спільне і відмінне

Поняття	Спільне	Відмінне
Права наймача житла		
Права власника житла		
Обов'язки наймача житла		
Обов'язки власника житла		

Завдання 6. Виписати нормативно- правові акти

Тестові завдання для підсумкового контролю

I рівень

1. Вкажіть вік, з якого громадяни здійснюють право на одержання жилого приміщення:

- 14 років;
- 16 років;
- 18 років;
- 21 рік.

2. При наданні жилих приміщень не допускається заселення однієї кімнати особами різної статі, крім подружжя, старшими за:

- 6 років;

- 9 років;
- 14 років;
- 16 років.

3. Документ, який є єдиною підставою для вселення в надане жиле приміщення в будинку державного або громадського житлового фонду, називається:

- свідоцтво на право власності;
- договір найму;
- договір купівлі-продажу;
- ордер на жиле приміщення;
- довідка Бюро технічної інвентаризації.

II рівень

1. Вкажіть, яка норма загальної площі встановлюється в Україні на одну особу:

- 10 м²;
- 13,65 м²;
- 14,55 м²;
- 21 м².

2. Вкажіть, протягом якого часу при тимчасовій відсутності наймача або членів його сім'ї за ними зберігається жиле приміщення:

- 6 місяців;

- 1 року;
- 2 років;
- 3 років.

3. Вкажіть, яка норма жилої площі встановлюється в Україні на одну особу:

- 10 м²;
- 13,65 м²;
- 14,55 м²;
- 21 м².

Впишіть поняття, яке відповідає наведеному визначенню

_____ – це суспільні правовідносини, врегульовані нормами житлового законодавства, що виникають з приводу володіння, користування, управління житлом.

_____ – сукупність правових норм в Україні, що регулюють житлові правові відносини між громадянами, та громадян із державними та громадськими організаціями у процесі реалізації конституційного права людини і громадянина на житло.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Поняття та ознаки держави.
2. Причини виникнення держави.
3. Основні теорії походження держави і права.
4. Охарактеризуйте суть права та його ознаки.
5. Місце права в системі соціальних норм.
6. Поняття та види джерел (форм) права.
7. Нормативно-правові акти як джерело права.
8. Поняття та структура системи права.
9. Правові норми: поняття, ознаки та структура.
10. Поняття та види систематизації нормативно-правових актів.
11. Поняття та структура правових відносин.
12. Поняття та ознаки правової держави.
13. Юридична відповідальність: поняття та види.
14. Система законодавства.
15. Правопорушення: поняття та види.
16. Поняття та елементи механізму держави.
17. Апарат держави, державні органи та їх класифікація.
18. Громадянське суспільство та його структура.
19. Загальна характеристика галузей права.
20. Характеристика функції держави.
21. Форма державного правління.
22. Форма державного устрою.
23. Державно режим.
24. Конституція України – Основний Закон держави.
25. Державна символіка України.
26. Порядок та підстави набуття громадянства України.
27. Основні конституційні права громадянина України.
28. Види референдумів.
29. Виборча система в Україні.
30. Конституційно-правовий статус Президента України.
31. Органи місцевого самоврядування в Україні.
32. Судова влада в Україні.
33. Органи виконавчої влади в Україні.
34. Органи законодавчої влади в Україні.
35. Загальні засади конституційного ладу.
36. Конституційне право на освіту та система освіти в Україні.
37. Державна мова в Україні.
38. Декларація про державний суверенітет України.
39. Акт проголошення незалежності України
40. Система органів державної влади в Україні.
41. Порядок та підстави припинення громадянства.
42. Обов'язки громадян України за Конституцією України.
43. Поняття та система правоохоронних органів України
44. Особисті права і свободи громадян України за Конституцією України.
45. Стадії прийняття закону органом законодавчої влади.
46. Поняття та система правозахисних органів України.
47. Підстави припинення трудового договору.
48. Поняття трудового договору.
49. Поняття колективного договору.
50. Поняття трудової дисципліни.

51. Умови та порядок прийняття на роботу. Трудова книжка.
52. Поняття та види робочого часу.
53. Поняття і види часу відпочинку.
54. Загальна характеристика Цивільного кодексу України.
55. Поняття спадщини. Спадкування за законом і за заповітом.
56. Поняття цивільних правовідносин.
57. Поняття та види цивільно-правових договорів.
58. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.
59. Поняття , ознаки та види кримінального правопорушення.
60. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.
61. Поняття та види кримінальних покарань.
62. Загальна характеристика Сімейного кодексу України.
63. Порядок укладання шлюбу за законодавством України.
64. Розірвання шлюбу за рішенням суду.
65. Особисті немайнові права подружжя.
66. Розірвання шлюбу в державних органах РАЦС.
67. Майнові права подружжя.
68. Опіка, піклування та патронат над дітьми.
69. Поняття та види пенсій за законодавством України.

ПИТАННЯ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття та ознаки держави.
2. Право: поняття та ознаки.
3. Поняття джерела (форми)права, їх види .
4. Норма права: поняття, ознаки та структура.
5. Місце права в системі соціальних норм..
6. Поняття та види підзаконних актів.
7. Загальна характеристика галузей права.
8. Загальна характеристика Конституції України
9. Загальна характеристика Кодексу законів про працю України
10. Поняття та види трудових спорів.
11. Поняття та значення колективного договору.
12. Поняття та соціально–правове значення трудового договору.
13. Умови та порядок прийняття на роботу. Трудова книжка
14. Поняття робочого часу та часу відпочинку
15. Поняття час відпочинку, його види.
16. Загальна характеристика Цивільного кодексу України.
17. Поняття спадщина. Спадкування за законом і за заповітом.
18. Поняття цивільно–правових правовідносини.
19. Поняття цивільно – правові договори.
20. Загальна характеристика Сімейного кодексу України.
21. Розірвання шлюбу за рішенням суду.
22. Особисті немайнові права подружжя.
23. Розірвання шлюбу в державних органах РАЦС.
24. Майнові права подружжя.
25. Опіка, піклування та патронат над дітьми.
26. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.

1. Громадянка України С. одружилася у 1996 р. з громадянином Росії Т. Сім'я проживала постійно в Україні. У 1998 р. переїхали тимчасово проживати до батьків Т. в Росію до міста Ростова, де в 1999 р. народилася у них дитина. Як має бути розв'язано питання про громадянство їхньої дитини відповідно до Закону України «Про громадянство»?
2. Громадянка України вийшла заміж за громадянина Великобританії. Протягом двох років вони проживають на території України. У них народилася дитина. За яких умов дитина має право набути громадянство України? Яким законом слід керуватися при визначенні громадянства дитини? Який орган буде вирішувати питання про громадянство дитини?
3. Адміністрація підприємства веде набір працівників для виконання підсобних робіт. На дверях відділу кадрів вивішено таке оголошення:
«Перелік документів, необхідних для оформлення на роботу: 1)Паспорт; 2)трудова книжка; 3)атестат про середню освіту; 4) довідка про партійну приналежність; 5)медична довідка; 6)довідка з ЖЕКу про відсутність заборгованості з комунальних платежів.» Прокоментуйте зміст оголошення з правової точки зору.
4. Під час літніх канікул 15- річний Павло М. влаштувався підсобним працівником до магазину. Роботодавець уклав з ним договір у усній формі і запропонував працювати з 6-ої до 15-ої год щодня. Павло мав прибирати приміщення і розвантажувати товар. Трудова книжка на Павла заведена не була, розрахунок щодня здійснювали готівкою. Дайте правову оцінку ситуації. Установіть, які порушення відбулися.
5. Тетяна працює касиром на заводі. Вранці, коли вона збиралася на роботу, до неї без попередження приїхала подруга з іншого міста. Тетяна вирішила до обіду залишитись вдома і на завод прийшла замість восьмої ранку о десятій. Подруга залишилась вдома, і з роботи Тетяна пішла на дві години раніше. Наступного дня Тетяну було звільнено за прогул. Тетяна говорить, що це не прогул, адже вона цього дня працювала, просто запізнилась. Хто правий: директор чи Тетяна?
6. Василь Денисенко 20 років працював на міському меблевому комбінаті. Рішення облдержадміністрації підприємство з цього міста було передислоковане в сусіднє, бо останнє має вихід на залізницю, що підвищує рентабельність виробництва. Денисенко відмовився від переведення на роботу в сусіднє місто, й адміністрація видала наказ про його звільнення. Ви працюєте юрисконсульт і Денисенко прийшов до вас за консультацією.
7. Маргариту Петрівну вже давно не влаштовувала її зовнішність, і тому одразу після новорічних свят вона вирішила зробити пластичну операцію. Краса вимагає жертв – жінці довелось декілька місяців провести в лікарні, а після виписки тривалий час перебувати вдома на лікарняному. Вийшла на роботу Маргарита Петрівна напередодні Дня Конституції і несподівано одержала «святковий подарунок» - наказ про звільнення. Маргарита Петрівна має намір оскаржити дії адміністрації, бо вважає їх такими, що суперечать Конституції України. Що ви думаєте з цього приводу?
8. До відділу кадрів підприємства прийшли двоє хлопців – Віталій (16 років) і Євген (14 років). На календарі літо, і вони бажали б тимчасово працювати в період літніх канікул. Ви – начальник відділу кадрів і вам слово.
9. Гусевій за відсутність на роботі без поважної причини на протязі більше ніж 3 години приказом директора фабрики було оголошено догану і з попередньої згод профспілки вона

була звільнена за п. 4 ст. 40 КЗпП України. Вважаю звільнення незаконним, Гусева звернулася до суду. Як на вашу думку, суд вирішить суперечку?

10. Громадянин Довженко усе своє майно заповів рідному брату. Дружина громадянина Довженко П. (48 років, працює бухгалтером), син (28 років, працює водієм), донька (17 років навчається в інституті), мати (71 рік, пенсіонерка) в якості спадкоємців у заповіті названі не були. Дружина Довженка, подала позовну заяву у суд, де висунула свої претензії як дружини на частину майна, Яке рішення прийме суд? Чому?

11. Громадянин Саков своє майно заповів двом двоюрідним братам, єдиним родичам. Через 4 місяці після смерті Сакова, помер старший двоюрідний брат, у якого залишились дружина з повнолітньою дочкою. Дружина старшого брата вважає, що його частина спадщини повинна належати їй із дочкою, а інший брат вважає, що все майно повинно перейти йому. Як вирішити ситуацію? Відповідь обґрунтуйте.

12. Громадяни К. і Б. уклали договір купівлі-продажу жилого будинку і посвідчили його у нотаріуса. Після розрахунку з Б. К. поселився в будинку разом із сім'єю. Через деякий час дружина Б. заявила вимогу до суду про визнання договору недійсним. В судовому засіданні було встановлено, що при укладенні договору була порушена вимога ст. 65 Сімейного кодексу України про необхідність згоди іншого подружжя на відчуження нерухомого майна. Проаналізуйте ситуацію і вирішіть спір.

13. Громадянин Петров Н. та громадянка Семенова Т. вирішили одружитися і подали заяву до РАЦСу, але за декілька днів до весілля громадянин Петров відмовився від укладання шлюбу. Громадянка Семенова почала вимагати у Петрова відшкодування грошей, які вона витратила на підготовку до весілля. Петров відмовився відшкодувати гроші, мотивувавши це тим, що тепер він вільний від зобов'язань перед колишньою нареченою. Чи має Семенова шанси повернути гроші?

14. 15- річна Ірина та 18-річний Микола одружилися. Через півроку у них народилася дитина. Але через рік після народження сина Микола загинув у авіакатастрофі. Ірину сповістили про те, що її дитину заберуть до дитячого будинку, бо вона ще неповнолітня і не здатна сама виховувати малу дитину. Чи має Ірина шанс залишити дитину з собою?

15. Громадянин України звернувся до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини про порушення його права на здійснення підприємницької діяльності не забороненої законом. Дайте юридичний аналіз викладеного факту. Який вид гарантій на здійснення своїх прав реалізував громадянин України? Які нормативні акти забезпечили громадянину право на звернення до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини?

16. Громадянин Олександров придбав у меблевому магазині ліжко. Першої ж ночі ніжки ліжка зламалися, а Олександров, упавши на підлогу, злавав руку. Пізніше було встановлено, що ніжки ліжка були неналежної якості. Що можна порадити Олександрову?

15. Після смерті громадянина П. в нього залишилося майно на 10 000 грн. Про своє бажання отримати це майно заявили 12 річна донька, 82-річна мати і два брати померлого (відповідно 30 та 62 років). Прийміть рішення в цій ситуації.

17. Двоє молодих чоловіків – громадяни України Олег і Дмитро поїхали на роботу до Москви. Олег улаштувався водієм вантажівки в комерційну фірму, а Дмитро уклав контракт на проходження військової служби. Через три роки обидва повернулися на Україну й виявилось, що вони тепер мають різний статус щодо українського громадянства. Поясніть ситуацію.

18. Громадянин С. залишив заповіт, яким розпорядився все належне йому майно (на суму 24 000 грн.) передати музею, присвяченому його діду. У нього залишилися син (21 рік, водій) та дочка (14 років, учениця). До вас, як до юридичного консультанта, звернулися жінка померлого (їй 45 років, працює на залізниці) і його мати (66 років). Дайте їм обґрунтовану відповідь щодо можливості отримання спадщини.

19. Біля двору громадянина Зайцева тривалий час складовано цеглу, шлакоблоки, інші будівельні матеріали. Після неодноразових попереджень на цю людину рішенням адміністративної комісії при міськвиконкомі було накладено штраф. Зайцев вважає це покарання незаконним, бо будматеріали йому потрібні для будівництва гаража, але на даний момент для найму спеціалістів він не має коштів. Ваш коментар.

20. На вулиці підлітки голосно співали пісні, брутально лялися, на зауваження перехожих не реагували або відповідали лайкою. Їх затримав наряд міліції і з'ясувалося, що двом із затриманих по 14 років, одному – 15, а двом – 17 років.

21. Під час полювання мисливець почув у кущах важкі кроки і, очікуючи саме з цього напрямку появи звіра здійснив постріл з рушниці. Але, як виявилось, замість звіра до місця розташування мисливців наближався їхній товариш, що запізнився. Чоловік отримав важке поранення, від якого пізніше помер у лікарні.

22. Група молодих людей 18-21 року вирішила розважитися. Вони взяли автомобіль у сусіда Дмитра, щоб покататися. «Сусід не помітить. Він у відрядженні. Все буде добре. З нами нічого не трапиться», - говорив один із них.

23. До відділу кадрів підприємства харчової промисловості звернулись двоє хлопців, учнів місцевої середньої загальноосвітньої школи, - Віталій (16 років) і Євген (14 років). Протягом літніх місяців хотіли б тимчасово попрацювати в період літніх канікул. Ви начальник відділу кадрів, і вам слово.

24. Адміністрація підприємства веде набір працівників для виконання підсобних робіт. На дверях відділу кадрів вивішено таке оголошення:

«Перелік документів, необхідних для оформлення на роботу: 1) Паспорт; 2) трудова книжка; 3) атестат про середню освіту; 4) довідка про партійну приналежність; 5) медична довідка; 6) довідка з ЖЕКу про відсутність заборгованості з комунальних платежів». Прокоментуйте зміст оголошення з правової точки зору.

25. Валерія – 19 річна студентка медичного університету, проживає у прийомній сім'ї. Її прийомний батько заявляє, що, згідно зі ст. 180 Сімейного кодексу України, батьки утримують своїх дітей до досягнення ними повноліття, а оскільки Валерії вже виповнилося 19 років, то він не має наміру її одягати, взувати, годувати тощо. Чи має право прийомний батько Валерії?

Вкористана та рекомендована література і джерела

Теорія держави і права

1. Поліщук М. С. Правознавство: навчальний посібник для студентів не юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. М. С. Поліщук, М. І. Логвиненко. Х.: Право, 2014. 456 с.
2. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвеева. К.: Юрінком Інтер, 2015. 656 с.
3. Теорія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навч. закл. О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О. М. Головка та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Майдан, 2018. 436 с.
4. Основи правознавства: навч. посіб. Ю. І. Крегул, Л. М. Шестопалова, В. В. Ладиченко [та ін.] ; за ред. Ю. І. Крегула. Вид. 2 –ге, перероб. та допов. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 528 с.
5. Правознавство : підручник / Дзера О. В. К. : ЮрінкомІнтер. 2019. 632 с.
6. Правознавство: Підручник для студентів вчз / Кол. авторів. Черкаси, 2019. 686 с.
7. Гапотій В. Д., Слишик О. Основи права: підручник / В. Д. Гапотій, О. А. Слишик. 2-ге вид. із змінами та доп. Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019. 882 с.
8. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.naiuu.kiev.ua/files/kafedru/tdp/navch_pos_tdp.pdf
9. Теорія держави і права : підручник / [О. М. Бандурка, О. М. Головка, О. С. Передерій та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; МВС України, Харків. нац. ун –т внутр. справ. Харків, 2018. 416 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3Qyk6PS>
10. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3QSTxEL>

Конституційне право України

1. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М. І. Козюбри / Ю. Г. Барабаш, О. М. Бориславська, В. М. Венгер, М. І. Козюбра, А. А. Мелешевич. К.: Ваіте, 2021. 528 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.osce.org/files/f/documents/9/d/489959_0.pdf
2. Конституційне право : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука ; [О. С. Бакумов, Л. Д. Варунц, Т. І. Гудзь та ін.] ; передм. М. І. Марчука. Харків, 2019. 484 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3CcBJQZ>
3. Конституційне право України: навч. пос. [для підгот. до іспиту]. 2-е вид., перероб. і доп. / В. О. Боняк, В. А. Завгородній, А. В. Самотуга, Л. А. Філяніна. Дніпро, 2017. 293 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Boniak_Valentyna/Konstytutsiine_pravo_Ukrainy.pdf
4. Конституційне право України : підручник / [Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.] ; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків : Право, 2020. 592 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3PtIDFO>
5. Конституційне право України : навч.-метод. посібник [Електронний ресурс] / Д. С. Терлецький, М. В. Афанасьєва, Ю. Д. Батан та ін. ; за заг. ред. Д. С. Терлецького. Одеса : 2020. 242 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12412> DOI 10.32837/11300.12412

Цивільне та сімейне право України

1. Аванесян Г. М., Басенко Р. О. Цивільне право України (Загальна частина) : навчально-методичний посібник. Полтава : ПІЕП, 2020. 199 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3QSSPHY>
2. Сімейне право України: підручник / за ред. А. О. Дутко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3waBwdv>
3. Цивільне право України. У двох частинах. Частина 1. Навчальний посібник / за заг. ред. канд. юрид. наук, проф. В. А. Кройтора, канд. юрид. наук, доц. Кухарева О. Є., канд. юрид. наук, доц. Ткалича М.О. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3dDD2Oz>
4. Цивільне право: загальна частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 232 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3SYoCbY>

Трудове право та право соціального забезпечення України

1. Трудове право України : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; [С. М. Бортник, К. Ю. Мельник, Л. В. Могілевський та ін.]. Харків, 2019. 408 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3PtjgTh>
2. Трудове право України: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 564 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3zUN9Go>
3. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3300>
4. Кучма О. Л., Сіньова Л. М. Право соціального забезпечення України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3КМТА39>

Адміністративне право України

1. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон : ОЛДІ –ПЛЮС, 2021. 656 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3dC7CZ8>
2. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.]; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с. Бібліогр.: с. 612–614 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3Cga29Y>

Кримінальне право України

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.] ; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3JXDfsd>
2. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / підготовлено колективом авторів; за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3SZ1Tgf>
3. Сухонос, В. В. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / В.В. Сухонос, Р.М. Білоконь, В.В.Сухонос (мол.) / за заг. ред. доктора юрид. наук, проф. В. В. Сухоноса. Суми : ПФ "Видавництво "Університетська книга", 2020. 672 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3R7tUk3>

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені В.І.Вернадського
3. <http://www.kmu.gov.ua> [Кабінет Міністрів України];
4. <http://www.nau.kiev.ua> [Нормативні акти України];
5. Єдиний реєстр судових рішень: <http://reyestr.court.gov.ua/>

Методичне забезпечення

1. Основи правознавства : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / уклад. : Булавина С. Є., Колодяжна В. В., Крисюк Ю. П., та ін.; за заг. ред. д.ю.проф. М. М. Яцишина. Луцьк : Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. 203 с.
2. Булавина С. Є. Основи права : роб. зошит для інд. та самост. роботи студ. неюрид. спец. З курсу «Основи права» / уклад.: С. Є.Булавина, В. В. Колодяжна, та ін., Луцьк: Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. 76 с.
3. Булавина С. Є. Основи права (навально-методичні рекомендації) з нормативної навчальної дисципліни для підготовки бакалавра спеціальності: 251 – Державна безпека, 014 – Середня освіта, 014.03 – Середня освіта (Історія) : Світлана Євгенівна Булавина. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 43 с.

Зміст

Вступ. Методичні рекомендації.....	3
Тема 1. Основи теорії держави і права.....	5
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	8
Тема 2. Основні засади конституційного ладу в Україні.....	17
Тема 3. Органи державної влади та місцевого самоврядування України.....	19
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	21
Тема 4. Конституційні засади організації та здійснення правосуддя в Україні.....	29
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	31
Тема 5. Конституційні засади діяльності правоохоронних та правозахисних органів України.....	35
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	37
Тема 6. Основи цивільного права України.....	39
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	41
Тема 7. Основи сімейного права України.....	49
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	51
Тема 8. Основи трудового права України.....	53
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	55
Тема 9. Основи соціального законодавства України.....	59
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	61
Тема 10. Основи кримінального права України.....	64
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	66
Тема 11. Основи адміністративного права України.....	72
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	74
Тема 12. Основи житлового права України.....	77
Тестові завдання для підсумкового контролю.....	78
Екзаменаційні питання.....	79
Питання та практичні завдання до заліку.....	80
Використана та рекомендована література і джерела.....	84

Навчально-методичне видання

Укладачі

Булавина Світлана Євгенівна
Крисюк Юрій Петрович
за заг. редакцією д.ю.н., проф. Яцишина М. М.

ОСНОВИ ПРАВА

(для студентів неюридичних спеціальностей)

Третє видання, перероблене і доповнене

*Друкується в авторській редакції
Верстання М. Б. Філіповича*

Формат 60x84 ¹/₈. Обсяг 10,23 ум. друк. арк., 10,05 обл.-вид. арк.
Наклад 100 пр. Зам. 115. Видавець і виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Шопена, 12, тел. (0332) 29-90-65).
Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 4607 від 30.08.2013 р.